Aan Provinciale Staten van de provincie Utrecht
T.a.v. de Commissiegriffier Omgevingsvisie de heer R. J. Poort
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Zeist, 02 november 2020

Betreft: Zienswijze Stichting Milieuzorg Zeist e.o. inzake Ontwerp-Omgevingsvisie Provincie Utrecht, Ontwerp-Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht en Plan-MER Omgevingsvisie en –verordening Provincie Utrecht

'Niet alles kan (overal)'
en
'Duurzaam, duurzaam, duurzaam'

Geachte leden van Provinciale Staten,

Door GS is van 22 september t/m 02 november 2020 de: 'Ontwerp-POVI', de: 'Ontwerp Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht' en de: 'Plan-MER Omgevingsvisie- en Omgevingsverordening provincie Utrecht' voor het indienen van zienswijzen ter inzage gelegd. Gaarne maakt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. van de geboden gelegenheid gebruik haar zienswijze op de betreffende planvormen aan u kenbaar te maken. Eerst zal nog kort worden stilgestaan bij het planproces, waarna de diverse planvormen in inhoudelijke zin aan de orde zullen worden gesteld. Afgesloten zal worden met een conclusie.

1. Planproces

Met de omgevingswet op komst is de provincie Utrecht al vroeg gestart met het opstellen van een: 'Omgevingsvisie', inclusief 'Omgevingsverordening' voor de provincie Utrecht. Daarbij is tevens een intensief participatief traject gestart.

Zo is in juni 2017 door de Staten de: 'Startnotitie Omgevingsvisie en –Omgevingsverordening' vastgesteld. Na actieve participatie vanuit de bevolking (inclusief een enquête) is daarna het document: 'Horizon Utrecht 2050' vastgesteld, waarin dé toekomstvisie voor de provincie Utrecht op lange termijn wordt uitgestippeld en waarbij in het bijzonder ook wordt gefocust op een aantal opgaven waar we in de provincie Utrecht met zijn allen voor staan. Die lange termijnvisie is uiteindelijk doorvertaald in het zogenaamde: 'Koersdocument – Koersen met kwaliteit', dat in december 2018 door de Staten is vastgesteld. In dat: 'Koersdocument' wordt dan themagewijs de diverse opgaven waar we in de provincie Utrecht voor staan aan de orde gesteld, evenals welke koers de provincie Utrecht daarbij wil volgen.

Op basis van de diverse thema's die dan in het: 'Koersdocument' nader zijn uitgewerkt, is uiteindelijk een: 'Concept-Voorontwerp Omgevingsvisie provincie Utrecht' opgesteld, evenals ook een: 'Concept-Voorontwerp-Verordening'. Beide documenten zijn ook voor het indienen van inspraakreacties een bepaald aantal 'stakeholders' voorgelegd. Ook de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. heeft indertijd van de geboden gelegenheid gebruik gemaakt om een uitgebreide inspraakreactie op beide planvormen in te dienen. In de: 'Reactienota over de reacties op concept voorontwerp omgevingsvisie en -verordening provincie Utrecht' worden dan de op de betreffende planvormen ingebrachte reacties door GS van een reactie voorzien. Mede n.a.v. de gegeven reacties is dan de: 'Omgevingvisie en –verordening' op

aantal punten bijgesteld en heeft een nadere verduidelijking plaatsgevonden. Zo is t.o.v. de: ‘Concept-Voorontwerp Omgevingsvisie’ nu o.a. m.b.t. de uitvoering een apart hoofdstuk opgenomen over zowel participatie (zie dus ook de ‘Ontwerp-Omgevingsvisie’, Hoofdstuk 6.2: ‘Participatie’), als ook over omgevingskwaliteit (zie dus ook de: ‘Ontwerp-Omgevingsvisie’, Hoofdstuk 6.3: ‘Omgevingskwaliteit’). Voor de doorgevoerde aanpassingen wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de provincie ook haar waardering overbrengen.

Tegelijkertijd met het proces van het opstellen van de: ‘Omgevingsvisie en –verordening’ is een: ‘Plan-MER-procedure’ doorlopen. Daartoe is eerst in december 2018 tegelijkertijd met het vaststellen van het: ‘Koersdocument – Koersen met kwaliteit’ door de Staten de: ‘Notitie Reikwijdte en Detailniveau Plan–MER Omgevingsvisie en – verordening’ vastgesteld. Daarna is die notitie voor het indienen van zienswijzen ter inzage gelegd. Ook van die gelegenheid heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. indertijd gebruik gemaakt om een zienswijze in te dienen.
Mede n.a.v. die: ‘Notitie Reikwijdte en Detailsniveau’ is ook door de Commissie voor het mer in april 2019 een: ‘Advies over de reikwijdte en detailniveau Plan-MER Omgevingsvisie – en verordening Provincie Utrecht’ uitgebracht. In de: ‘Nota van beantwoording op zienswijzen notitie reikwijdte en detailniveau omgevingsvisie en –verordening (Provincie Utrecht, 2019)’ wordt dan een reactie op de in die zin ingebrachte zienswijzen gegeven. Ook is door de Commissie voor het mer nog een: ‘Tussentijds advies Plan-MER omgevingsvisie en -verordening (Commissie voor het mer, 2020)’ over de: ‘Omgevingsvisie- en verordening’ uitgebracht, dat dan mede op basis van een kennelijk voor hen beschikbare zogenaamde: ‘Werktabel’, met ook een (groot) aantal aanbevelingen, zoals o.a. het meer inzicht te geven of de in de visie gestelde doelen ook kunnen worden bereikt, evenals in die zin ook zogenaamde ‘botsproeven’ uit te voeren, etc..
Zoals met name ook uit de: ‘Plan-MER’ naar voren komt heeft eigenlijk een parallel proces tussen het opstellen van de: ‘Plan-MER’ en de: ‘Omgevingsvisie – en verordening’ plaatsgevonden, inclusief ook de tools die daarbij zijn gebruikt, zoals dus o.a. per thema zoals genaamde: ‘Leefomgevingsfoto’s (t.b.v. de: ‘Referentiesituatie’), ‘Kaartcentraal’ teneinde een beeld te krijgen welk beleid er voor een bepaald locatie geldt, evenals ook: ‘Tygron’ teneinde een beeld te krijgen van bijvoorbeeld de effecten van een verdere verdichting van stedelijke gebieden.
Teneinde de effecten in kaart te brengen is dan gebruik gemaakt van een zogenaamd: ‘Beoordelingskader’ dat dan voornamelijk kwalitatief van aard is, dus op basis van ‘expert-judgement’, hetgeen dan per thema tot een: ‘Factsheet’ heeft geleid, waarin dan de effecten van het in de: ‘Ontwerp-omgevingsvisie en – verordening’ gegeven beleidslijnen staan aangegeven (zie in deze dus de: ‘Plan-MER’, Bijlage 1: ‘Factsheets’).
Daarnaast is ook, dat dus kennelijk mede n.a.v. het: ‘Tussentijds advies Omgevingsvisie en -verordening (Commissie voor het mer, 2019)’, op basis van zogenaamde nadere ‘botsproeven’ gekeken in welke mate (bepaal)de thema’s zoals deze in de: ‘Omgevingsvisie’ en: ‘-verordening’ aan de orde worden gesteld elkaar al dan niet versterken, dus in welke mate al dan niet van een bepaalde synergie sprake is.
Tenslotte is met name m.b.t. effecten op Natura 2000 gebieden ook nog een zogenaamde: ‘Passende beoordeling’ uitgevoerd. Uiteindelijk hebben de uitkomsten zoals deze uit de ‘Plan-MER’ naar voren komen tot een aantal conclusies en aanbevelingen geleid, o.a. m.b.t. toekomstige evaluaties en met name ook de monitoring.

Naast adviezen door de Commissie voor het mer zijn er ook diverse adviezen door zowel de PARK als de PCL m.b.t. voorliggende: ‘Omgevingsvisie en –verordening’ uitgebracht, met daarbij bijzondere aandacht voor ‘ruimtelijke kwaliteit’ (inclusief een helder: ‘Afwegingskader’) en ook integraliteit tussen bepaalde opgaven (inclusief eveneens een helder: ‘Toetsingskader’).

Ook gezien het uitstel van de invoering van de omgevingswet naar januari 2022 heeft de provincie Utrecht inmiddels besloten tussentijds alvast een: ‘Interim-Verordening’ te gaan invoeren, uiteraard na vaststelling door Staten, althans zo heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat begrepen. In die zin is ook t.a.v. de eerdere door GS reeds vastgestelde: ‘Ontwerp-Verordening’ een ‘Verschillentabel’ opgesteld.

Verder wordt in de: ‘Omgevingsvisie en –verordening’ aan ‘Regionale programmering’, dus programma’s, kennelijk een belangrijke betekenis toegekend. Teneinde daaraan alvast bepaalde kaders mee te geven is kennelijk door de Staten op 30 september 2020 het: ‘Kader Regionale programmering en werken’ vastgesteld.

Eveneens hebben de staten reeds in december 2019 het: ‘Afwegingskader uitbreidingslocaties voor wonen’ vastgesteld, hetgeen dan zijn doorvertaling in de voorliggende ‘Omgevingsvisie en – verordening’ heeft gekregen.

2. Inhoudelijke aspecten

Ook gezien de eerdere uitgebreide inspraakreactie van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. op de: ‘Concept-Voorontwerpomgevingsvisie en –verordening’, zal eerst een reactie op de: ‘Plan-MER’ en daaruit voorkomende conclusies en ook aanbevelingen worden gegeven, alvorens op de: ‘Omgevingsvisie’ en ook de: ‘Omgevingsverordening’ zelf zal worden ingegaan.

2.1 Plan-MER

Ten behoeve van de: ‘Omgevingsvisie’ en: ‘-verordening’ is een: ‘Plan-MER’ opgesteld, waarbij is gekozen voor een parallel lopend proces, zodat de bevindingen zoals deze uit de: ‘Plan-MER’ naar voren komen, meteen konden worden meegenomen bij het opstellen van de: ‘Omgevingsvisie’ en: ‘-verordening’.
T.b.v. van de: ‘Plan-MER’ is dus allereerst een: ‘Notitie reikwijdte en detailniveau Plan-MER’ uitgebracht, die ook ter inzage heeft gelegen (zie in deze met name ook de: ‘Nota van Beantwoording zienswijzen NRD’), evenals is door de Commissie voor het mer zowel een: ‘Advies NRD Omgevingsvisie en -verordening (Commissie voor het mee, 2019)’ en ook een: ‘Tussentijds advies Omgevingsvisie en –verordening (Commissie voor het mer, 2020)’ uitgebracht.

Eerst zal een algemene reactie op de: ‘Plan-MER’ worden gegeven en dan met name de daarbij gekozen systematiek teneinde tot een inzichtelijke beschrijving van de effecten te komen (zie overigens ook het: ‘Advies NRD Omgevingsvisie – verordening (Commissie voor het mer, 2019)’), alvorens op de effectenbeschrijvingen zelf zal worden ingegaan.

2.1.1 Algemeen

Hierbij zal men name bij het in het kader van de: ‘Plan-MER’ toegepaste: ‘Beoordelingskader’ worden stilgestaan, evenals de wijze waarop o.i. ook echt (beter) kan worden geborgd dat bij toekomstige ontwikkelingen meteen met de op een bepaalde locatie aanwezige omgevingswaarden, zoals dus waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, rekening kan worden gehouden, namelijk door in de: ‘Omgevingsvisie’ bij de aan de orde gestelde: ‘Thema-hoofdstukken’ meteen de zogenaamde: ‘Lagenbenadering’ toe te passen.

Beoordelingskader

In de: ‘Plan-MER’ wordt dan op basis van een daartoe gegeven: ‘Beoordelingskader’ m.b.t. de in de: ‘Ontwerp-Omgevingsvisie’ en: ‘-verordening’ aan de orde gestelde thema’s een kwalitatieve inschatting gegeven, dus op basis van ‘expert-judgement’, wat dan t.o.v. de

zogenaamde: ‘Referentiesituatie (op basis: ‘Leefomgevingsfoto’s’)’ en met name ook de: ‘Autonome ontwikkeling’ de effecten van de (ruimtelijke) ontwikkeling zullen zijn zoals deze op basis van de betreffende planvormen mogelijk worden gemaakt. Daarbij wordt dan niet alleen naar specifieke milieueffecten gekeken, maar ook gezien de strekking van de: ‘Omgevingswet’ die dus tot doel heeft tot een meer integrale aanpak te komen, naar het zogenaamde ‘doelbereik’ van alle thema’s die daarbij relevant worden geacht, dus in welke mate het in de: ‘Omgevingsvisie’ voorgestelde (ruimtelijke) ontwikkelingen en met name ook de: ‘Instructieregels’ bijdragen om de per thema gestelde doelen te kunnen halen (zie in deze dus met ook de: ‘Plan-MER’, Hoofdstuk 3.2: ‘Beoordelingskader’). Daarnaast zijn dus ook om tot een meer integrale beoordeling te kunnen komen, dat dus ook aangezien de diverse thema’s en daarbij aan de orde zijnde ‘opgaven’ invloed op elkaar kunnen uitoefenen, zogenaamde ‘botsproeven’ uitgevoerd (zie in deze dus ook de ‘Plan-MER’, Hoofdstuk 5.2: ‘Botsproeven’).

Wat betreft het: ‘Beoordelingskader’ is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. wel opgevallen dat dat kader o.i. toch beperkter van aard is dan bijvoorbeeld het: ‘Beoordelingskader’ zoals dat binnen de Regio Utrecht m.b.t. de aldaar voorgestane regionale ontwikkeling wordt toegepast en waarbij dus gebruikt wordt gemaakt van een in het kader van U-NED ontwikkelde: ‘Beoordelingskader’. Daarbij komt dat dát: ‘Beoordelingskader’ later nog wel aan de hand van diverse amendementen zoals deze in die zin door de diverse gemeenten die deel uitmaken van de Regio Utrecht is bijgesteld en waarbij tevens in een bepaalde mate rekening is gehouden met (een bepaal)de relatie van de aan de orde gestelde thema’s tot de zogenaamde ‘Sustainable Development Goals (SDG’s)’ van de Verenigde Naties (zie in deze dus ook: ‘U16 – Integraal beoordelingskader Integraal Ruimtelijk Perspectief REP) (Regio U16, 2020)’).

Alhoewel ongetwijfeld aan alle beoordelingskaders die worden toegepast er bepaalde voor- en nadelen zullen zitten, zou de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. toch er voor willen pleiten om ter beoordeling van de effecten alsnog een vergelijkbaar: ‘Beoordelingskader’ te gebruiken, zoals dat in de: ‘Plan-MER’ van de: ‘NOVI’, dus de: ‘Nationale Omgevingsvisie’, is toegepast, namelijk het zogenaamde: ‘Rad van de leefomgeving’[1].
Door het toepassen van dat: ‘Rad van Leefomgeving’ als: ‘Beoordelingskader’ kan o.i. niet alleen ook echt ‘duurzaamheid’ als thema centraal worden gesteld, aangezien daarbij als basis wordt uitgegaan van de drie P’s, dus ‘Planet’, ‘Poeple’ en ‘Prosperity’, maar tevens zo op een overzichtelijke wijze, dus in een oogopslag, worden weergegeven hoe de provincie Utrecht er wat betreft die duurzaamheid voor staat (zie in deze dus ook onderstaande fig.: ‘Rad van de leefomgeving’). In zekere zin komt een dergelijke systematiek overigens ook terug in de: Kleurenschijf’ zoals deze ten aanzien van de wijze waarop de diverse thema’s uit de ‘Omgevingsvisie’ met elkaar samenhangen (zie in deze dus ook de: ‘Omgevingsvisie’, de ‘kleurenschijf’ op pag. 29), zij het dus o.i. met net iets andere accenten.

[1] Overigens is het: ‘Rad voor de Leefomgeving’ niet alleen als ‘Beoordelingskader’ toegepast in de NOVI, maar vormt dat ook de basis voor de: ‘Leeomgevingstoets’ voor de: ‘Omgevingsvisie Zuid-Holland’.

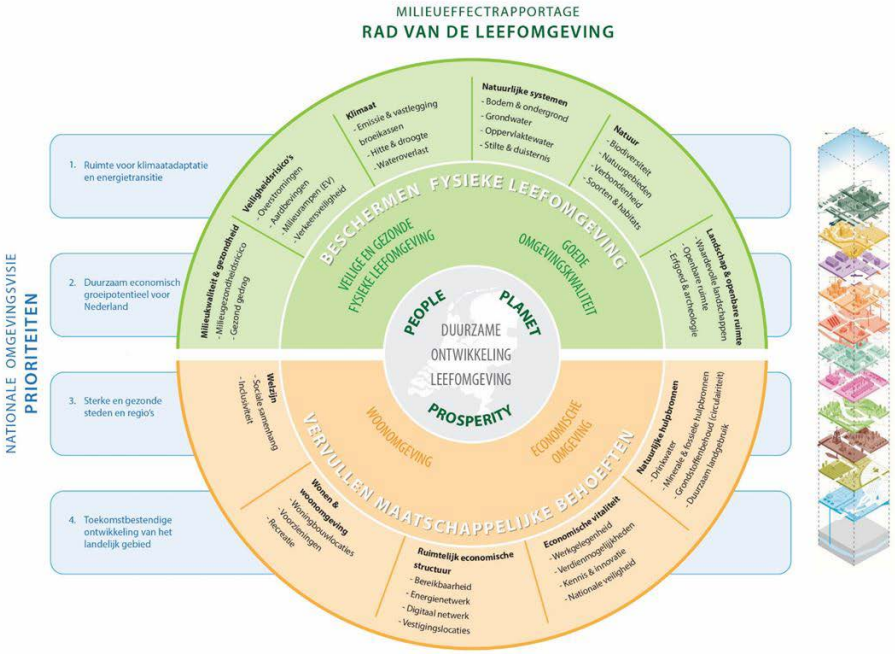

Fig. 'Rad voor de leefomgeving'

Wel is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de mening toegedaan dat bij het toepassen van het: 'Rad van leefomgeving' dan wel ook aan het: 'Planet-deel' bij welke ontwikkeling dan ook een doorslaggevend gewicht zou moeten worden toegekend, tenminste als men ook echt een duurzame ontwikkeling wil waarborgen[2]. Overigens sluit de systematiek van het: 'Rad van de leefomgeving' ook aan bij die van de: 'Staat van Utrecht', althans zoals deze eerder op basis systematiek Telos is ontwikkeld (en gepresenteerd), evenals vele zogenaamde duurzaamheidsindexen, zoals de 'Gemeentelijke Duurzaamheidsindex (GDI)'.

Meer in het bijzonder wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. nog wel opmerken dat zij het dus waardeert dan mede op basis van de adviezen van zowel de PARK en ook de PCL er in de: 'Ontwerp-Omgevingsvisie' nu bijzondere aandacht wordt gegeven aan met name de te realiseren: 'Omgevingskwaliteiten' (zie in deze dus met name ook de: 'Ontwerp-Omgevingsvisie', Hoofdstuk 6.3: 'Omgevingskwaliteit'). Daarin staat dan meer specifiek voor 'ruimtelijke kwaliteit' een 'Toetsingskader voor ruimtelijke kwaliteit' aangegeven, althans zijn diverse aspecten aangegeven waar bij ruimtelijke kwaliteit rekening mee moet worden gehouden, dat dus mede op basis van het: 'Advies van de PARK', evenals is dat ook in algemene zin en ook per gebiedstype op basis van een aantal daartoe aangegeven thema's en ook aspecten nader geduid. Op zich is dat natuurlijk mooi en wordt ook gewaardeerd, maar hoe men een en ander dan nader integraal wil afwegen, dat dus ook in relatie tot de diverse opgaven, blijft o.i. dan toch onduidelijk (zie in deze dus met name ook het 'Advies van de PCL'). Wellicht zou teneinde tot een o.i. toch dringend gewenst: 'Integraal afwegingskader' te komen dus ook, een en ander uiteraard afhankelijk van de schaal van een bepaalde ontwikkeling, het hiervoor aan de orde gestelde: 'Rad van de Leefomgeving', ook al richt zich dat dan primair op een duurzame ontwikkeling, een bepaalde rol kunnen spelen, tenminste als ook daarbij, zoals ook hiervoor reeds aangegeven, aan kwetsbare waarden als die van de natuur, het landschap, dus aan die waarden die het: 'Planet-deel'

[2] Daarmede zou o.i. overigens ook recht worden gedaan aan de uitkomsten van de enquête zoals deze in het kader van de Omgevingsvisie is gehouden en waarbij door respondenten aan het behoud van de natuur (en het landschap) veruit het belangrijkste werd gevonden (namelijk 63.8 %), daarna gevolgd door duurzaamheid (35.1 %).

van duurzame ontwikkeling bepalen, het belangrijkste gewicht, of wegingswaarde wordt toegekend. Een en ander dus zonder dat daarbij bij meer specifieke ‘ontwerp-opgaven’ op projectniveau de specifieke aandacht voor de ‘ruimtelijke kwaliteit’ uit het oog wordt verloren.

‘Lagenbenadering’ in relatie tot toetsing diverse thema’s
Meer in het bijzonder wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er voorts voor pleiten, juist ook als men echt bij de toekomstige ontwikkelingen duurzaamheid en in het bijzonder ook (ruimtelijke) kwaliteit voorop wil stellen, zoals dus de kwaliteiten van de: ‘Utrechtse Landschappen’, bij de gegeven: ‘Beoordelingsystematiek’ en dus ook de opbouw van de diverse: ‘Themahoofdstukken’ van de ‘Omgevingsvisie’ en ‘-verordening’ de zogenaamde: ‘Lagenbenadering’ toe te passen (zie in deze dus ook algemene systematiek zoals deze ook de: ’Omgevingswet’ centraal staat). Dan wordt het dus (meteen) ook mogelijk de voorwaarden die de natuur en het landschap, dus de aarde in het algemeen, aan ontwikkelingen stelt, dus als harde (rand)voorwaarde aan toekomstige ontwikkelingen mee te geven. Dus door in die zin per onderscheiden ‘gebiedstype’ op basis van zogenaamde ‘milieukwaliteitsprofielen’ ook duidelijke per thema eenduidige ‘omgevingswaarden’ aan te geven (zie in deze dus ook de kansen die de: ‘Omgevingswet’ en dan in het bijzonder ook het: ‘Besluit Kwaliteit Leefomgeving, Afdeling 2.2: ‘Omgevingswaarden beschermen van de gezondheid en het milieu’ in die zin biedt), eveneens deze ook gebiedsgericht vast te leggen in nadere: ‘Instructieregels’, zodat deze ook echt kunnen worden geborgd (vergelijk dus ook systematiek van: ‘Natuur- en landschapsinclusief ontwerpen’).

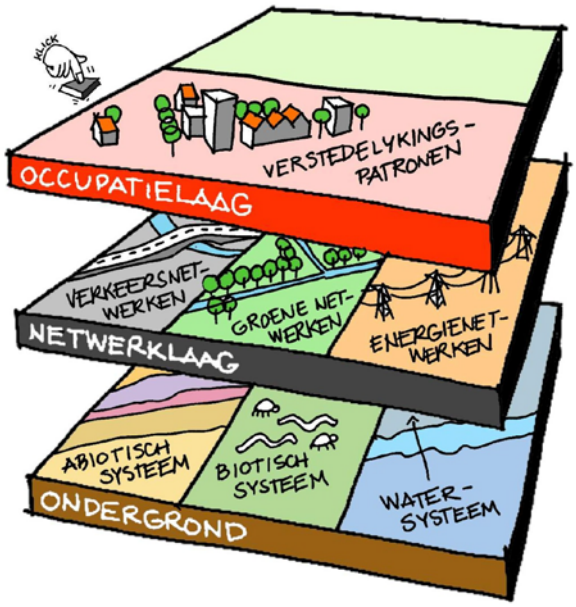

Fig.: ‘De lagenbenadering (uit: ‘De lagenbenadering in de Nederlandse planning (Hagens, J., 2006)’

Natuurlijk er wordt in de: ‘POVI/POVER’ (gelukkig) bijzondere aandacht aan de: ‘Utrechtse Kwaliteiten’ gegeven. Zo is t.o.v. het: ‘Concept-Voorontwerp’ een kaart die dan een beeld van die kwaliteiten moest geven nu ook echt expliciet als zodanig benoemd (zie in deze de ‘Ontwerp-Omgevingvisie’, Hoofdstuk 2.1: ‘Kwaliteiten, opgaven en positionering Utrecht’ en dan in het bijzonder de daarbij gegeven kaart: ‘Utrechtse kwaliteiten’, pag. 25), evenals is dus ook nu m.b.t. de: ‘Uitvoering’ (gelukkig) ook een apart hoofdstuk opgenomen, waarin aan de te bereiken: ‘Omgevingskwaliteiten’ bijzondere aandacht wordt gegeven (zie in deze dus ook de ‘Omgevingsvisie’, Hoofdstuk 6.3: ‘Omgevingskwaliteiten’), maar door de:

‘Lagenbenadering’ ook bij de thematische hoofdstukindeling toe te passen, waarborg je o.i. toch beter dat met kwetsbare ‘(omgevings)waarden’ meteen vanaf het begin rekening kan worden gehouden.

O.i. behoeft het toepassen van de systematiek van de: ‘Lagenbenadering’ er overigens niet toe te leiden dat de hele ‘Omgevingsvisie’ en ‘-verordening’ dan letterlijk op zijn kop zou moeten worden gezet, maar kan deze o.a. eenvoudig wordt doorgevoerd door gewoon voor een iets andere (opzet en bijbehorende) hoofdstukindeling te kiezen.
Dat door dus met name bij de gegeven themahoofdstukken éést de thema’s die de o.i. echt specifieke ‘Utrechtse Kwaliteiten/Waarden’ beschrijven aan de orde te stellen, dus die m.b.t. een: ‘Toekomstbestendige natuur (lees: biodiversiteit)’en ook een: ‘Levend landschap, erfgoed en cultuur’. Dat dus op basis van de binnen de provincie Utrecht voorkomende abiotische factoren, dus die van de bodem en het (kwel)water. Daarbij kan dan meteen bijzondere aandacht worden gegeven aan de ‘milieukwaliteitseisen’ die gegeven ‘(omgevings)waarden aan hun leefomgeving stellen, evenals bijvoorbeeld aan die van de gewenste stedelijke leefmilieu’s.
Mede vanuit de voorwaarden (en overigens ook opgaven) die daaruit voortkomen, zoals o.a. die m.b.t. o.a. biodiversiteit, dus vanuit het: ‘Planet-deel’ van duurzaamheid, kan dan vervolgens worden aangegeven hoe zo dus aan de ‘grote transitieopgaven’ die er vanuit diverse andere thema’s zijn op een zorgvuldige wijze vorm kan worden gegeven, zoals dus die m.b.t. de: ‘Klimaatproblematiek’, inclusief bijzondere aandacht voor de transitie naar een: ‘Duurzame energievoorziening’ en ook een: ‘Klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting’, evenals de transitieopgave om tot een: ‘Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar vervoersysteem (inclusief digitale innovaties’) en ook een: ‘Duurzame/circulaire economie’ te komen. Een en ander dan tenslotte uitmondend in: ‘Vitale/dynamische (ver)groen(d)e steden en dorpen’ en ook een: ‘Vitaal en (ver)groen(d) platteland (inclusief een natuurinclusieve, streekgebonden en circulaire landbouw)’ (vergelijk in deze dus (in zekere zin) ook de opzet van de thans nog vigerende: ‘Structuurvisie – en verordening (Herijking 2016)’ en overigens ook de voorliggende: ‘Ontwerp-Omgevingsverordening’)[3].

Dan zijn o.i. in die zin ook op de schaal van de provincie als geheel veel duidelijker en dus met name ook echt duurzame keuzen mogelijk, met dus ook een (meer) duidelijke ‘regie’ vanuit de provincie Utrecht. Zo kan o.i. dus ook een betere basis worden gegeven aan dus welke ‘omgevingskwaliteiten’ uiteindelijk ook echt belangrijk worden gevonden en hoe ook echt tot een integrale afweging kan worden gekomen en waarop hiervoor reeds onder het hoofdje: ‘Beoordelingskader’ is ingegaan, evenals dus ook als een betere duiding worden gegeven van hetgeen dan in de ‘Omgevingsvisie’, Hoofdstuk 6.3: ‘Omgevingskwaliteiten’ aan de orde wordt gesteld.

Juist wat betreft het rekening houden bij welke ontwikkeling dan ook met kwetsbare ‘(omgevings)waarden’, waaraan dus in de: ‘Omgevingswet’ een belangrijke betekenis wordt toegekend, zijn door de provincie Utrecht in de loop van tijd vele: ‘Handreikingen’ opgesteld, dat dus teneinde bij (ruimtelijke) ontwikkelingen ook daadwerkelijk bepaalde (ruimtelijke) kwaliteiten te kunnen waarborgen of bereiken. Toch voelt de provincie er kennelijk weinig voor, althans als we de beantwoording zien zoals deze op betreffende inspraakreactie van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is gegeven, deze: ‘Handreikingen’ ook echt als belangrijk ‘Toetsingskader’ aan processen op een lager schaalniveau dan dat van de provincie mee te geven, dus als harde randvoorwaarde, behalve dat in bepaalde gevallen daarnaar in met

[3] Voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. blijft het toch onduidelijk waarom bij de ‘Omgevingsverordening’ wel de aangegeven ‘Lagenbenadering’ wordt gevolgd, althans in grote lijnen, maar dus niet in de ‘Omgevingsvisie’.

name de: ‘Toelichting’ op bepaalde: ‘Instructieregels’ in inspirerende zin wordt verwezen, zoals naar de ‘Kwaliteitsgidsen Utrechtse Landschappen’. De Stichting Milieuzorg Zeist e.o. blijft dat toch als een gemiste kans zien, juist aangezien deze: ‘Handreikingen’ o.i. als de verborgen schatten van de provincie Utrecht kunnen worden gezien (zie bijvoorbeeld in dit verband met name ook de: ‘Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling – Vernieuwd instrumentarium leefbaarheid/duurzaamheid in ruimtelijke plannen (provincie Utrecht, 2015)’). Daarbij komt dat als in die zin een duidelijk ‘regie’ vanuit de provincie ontbreekt het voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. toch de grote vraag blijft hoe men de (ruimtelijke) kwaliteiten die men op basis voorliggende: ‘Omgevingsvisie’ en ook ‘-verordening’ wil realiseren uiteindelijk ook daadwerkelijk denkt te kunnen bereiken.

2.1.2 (Milieu)effecten

Uitkomsten effectenbeschrijving en ‘botsproeven’ en daaruit volgende aanbevelingen
Bezien we dan de uitkomsten, dan komt men feitelijk tot de conclusie, dat m.b.t. relatief veel (milieu)thema’s de provincie Utrecht er op dit moment slecht voorstaat, dus in de: ‘Referentiesituatie’ (zie overigens ook de diverse: ‘Sta(a)t(en) van Utrecht’), evenals dat bij de: ‘Autonomie ontwikkeling’ gezien de enorme druk binnen de provincie Utrecht op o.a. de woningmarkt, etc., die situatie nog verder zal verslechteren.
Aangezien evenwel er t.a.v. bepaalde thema’s er in de: ‘Omgevingsvisie’ relatief hoge ambities worden uitgesproken, evenals daartoe ook in de: ‘Omgevingverordening’ bepaalde: ‘Instructieregels’ zijn opgenomen om een en ander te waarborgen, komt men met betrekking tot de gegeven effectenbeschrijving tot de conclusie dat men wat betreft de per thema gegeven geformuleerde beoordelingscriteria en bijbehorende ‘doelbereiken’ uiteindelijk (per saldo voor de hele provincie) voor veel van die thema’s neutraal zal uitkomen, ook al zijn er ook positieve en negatieve invloeden (zie in deze dus met name ook de: ‘Plan-MER’, Hoofdstuk 4: ‘De leefomgeving en de effecten van de Omgevingsvisie en – verordening’ en dan de diverse themahoofdstukken).
Zo wordt o.a. verwacht dat met name toch de kwaliteit van de: ‘Utrechtse Landschappen’ door alle ontwikkelingen zodanig onder druk zal komen te staan dat de kwaliteit daarvan achteruit zal gaan (zie dus ook onderstaande Tabel: ‘*Effecten ontwikkelingen op thema ‘Levend landschap, Erfgoed en Cultuur*’ (uit de: *‘Plan-ME*R’, Hoofdstuk 4.6)’. Dat terwijl het toch hét uitgangspunt nu juist van zowel de: ‘Horizon Utrecht 2050’ en ook het: ‘Koersdocument – Koersen op de kwaliteit’ is dat juist de: ‘Utrechtse Kwaliteiten’ en in het bijzonder dus ook die van de: ‘Utrechtse Landschappen’ zouden moeten worden behouden.

Thema	**Indicator**	**Huidig**	**Autonoom**	**Invloed omgevingsvisie (per saldo)**
Levend landschap, erfgoed en cultuur	Utrechtse landschappen	Neutraal	Negatief	
	Cultuurhistorie	Neutraal	Neutraal	
	Archeologie	Neutraal	Neutraal	
	Aardkundige waarden	Neutraal	Neutraal	

.
Tabel.: Effecten ontwikkelingen op thema ‘Levend landschap, Erfgoed en Cultuur (uit ‘Plan-MER’, Hoofdstuk 4.6)

Gezien de integrale aanpak die met de: 'Omgevingswet' wordt beoogd, dus met name ook de integratie van RO en diverse milieuthema's, inclusief ook de gezondheid, is in de: 'Plan-MER' dus met name ook naar de naar de 'synergie en strijdigheden' tussen de diverse in de: 'Omgevingsvisie' en –verordening' aan de orde gestelde afzonderlijke thema's gekeken (zie dus ook de: 'Plan-MER', Hoofdstuk 5.1: 'Synergie en strijdigheden'), evenals in die zin ook voor bepaalde thema's zogenaamde: 'botsproeven' uitgevoerd (zie dus ook de: 'Plan-MER', hoofdstuk 5.2: 'Botsproeven').
Op basis van de uitkomsten van de eerder gegeven effecten-analyse, evenals dus ook de bevindingen zoals deze uit met name ook de: 'botsproeven' naar voren komen, komt men dus m.b.t. (bepaal)de thema's tot bepaalde conclusies en ook met een aantal aanbevelingen (zie dus ook de: 'Plan-MER', Hoofdstuk 6: 'Conclusies' en aanbevelingen').

De: 'Plan-MER' in zijn geheel overziend is het dan natuurlijk als eerste de vraag wat dan in de voorliggende: 'Omgevingsvisie' en: '-verordening' met de gegeven conclusies en aanbevelingen uit die 'Plan-MER' is (of nog wordt) gedaan, dus hoe deze alsnog zullen worden verwerkt, althans voor zover nog niet het geval, evenals dus ook de conclusies en aanbevelingen zoals deze ongetwijfeld ook nog uit het: 'Toetsingadvies Plan-MER omgevingsvisie en –verordening' door de Commissie voor het mer t.a.v. de: 'Plan-MER' naar voren zullen worden gebracht (zie wat betreft dat laatste dus overigens ook zowel het: 'Advies NRD Plan-MER (Commissie voor het mer, 2019)' en ook het: 'Tussentijds Advies Plan-MER (Commissie voor het mer', 2020)').

Regionale programmering
In ieder geval is het dus zo, zoals overigens ook in de: 'Plan-MER' zelf aangegeven, dat er veel 'onzekerheden' zijn, dat dus ook aangezien er door het provinciebestuur kennelijk voor is gekozen om t.a.v. veel zaken die in de provincie Utrecht spelen, zoals de problematiek van het wonen en het werken (en kennelijk ook de daarmede samenhangende opgaven van het groen), deze niet langer door te vertalen op de: 'Visiekaart' of afzonderlijke: 'Themakaarten', maar deze via de zogenaamde: 'Regionale programmering' op te pakken[4].
Aangegeven wordt dan dat naar verwachting voor de: 'Regionale programmering' er alsnog een aparte: 'Plan-MER' zal moeten worden opgesteld.

Het gevolg van een en ander is dus wel dat terwijl men kennelijk enerzijds aan de volledige geprognosticeerde behoefte aan woningen en ook de werklocaties tegemoet wil komen (zie in deze dus o.a. ook de: 'Omgevingsvisie', Hoofdstuk 4.4: 'Vitale dorpen en steden', pag. 85), het anderzijds dus op het moment van het vaststellen van voorliggende: 'Omgevingsvisie' en ook: '-verordening' dus feitelijk zeer onzeker is wat dan effecten van die keuzen dan voor de 'doelbereiken' van bepaalde (milieu)thema's zullen zijn, zoals op de binnenstedelijke leefmilieu's, als ook op de kwaliteiten van de: 'Utrechtse Landschappen' en uiteindelijk ook de natuur/biodiversiteit. Dat terwijl die (milieu)thema's dus toch al onder een sterke druk staan (zie in deze wederom de diverse: 'Sta(a)t(en) van Utrecht').
Natuurlijk er zijn in de: 'Omgevingsverordening' diverse: 'Instructieregels' opgenomen teneinde negatieve effecten van de kennelijk beoogde verstedelijking, etc., zoveel als mogelijk te voorkomen, ook door daarbij ook een 'voorkeursvolgorde' aan te geven (zie in deze dus de 'Omgevingsvisie', Hoofdstuk 4.4: 'Vitale dorpen en steden', pag. 85), maar daarbij wordt de keuze een bepaalde groei al dan niet te faciliteren, evenals dus alle gevolgen die dat met zich mee brengt voor de '(leefomgevings)kwaliteiten/-waarden (in brede zin)' in de provincie Utrecht, dus kennelijk toch uit te weg te gaan.

[4] Overigens zijn er wel op de algemene 'Visiekaart' voor bepaalde grootschalige woon- en werklocaties zogenaamde 'zoekgebieden' aangegeven, maar deze zijn dus kennelijk alleen indicatief (zie in deze dus ook de: 'Omgevingsvisie', de 'Visiekaart, pag. 38-39)

Uiteraard is het aan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. wat betreft die groei van de bevolking en het aantal woningen bekend dat er tussentijds diverse: 'Groeiscenario's' aan de orde zijn gesteld, dat dus ook n.a.v. een daartoe door de Staten in het kader van de vaststelling van het: 'Koersdocument – Koersen met kwaliteit' aangenomen motie, maar kennelijk heeft dat niet tot een algehele herbezinning m.b.t. de toekomstige ontwikkeling van de provincie Utrecht geleid.

Wat betreft de groei van de bevolking van de bevolking van Nederland als geheel en bijgaande vraag naar de behoefte aan woningen, etc., is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er daarbij altijd al een voorstander van geweest dat deze problematiek, inclusief ook de wijze waarop in die zin wordt omgegaan met de buitenlandse migratie (dus met name die van de 'expats' die een groot deel van de toekomstige bevolkingsgroei bepaald)[5] en ook de binnenlandse migratie (dus in dit geval tussen de provincies onderling), op nationaal niveau wordt opgepakt, dus in het kader van de NOVI, dus teneinde zo tot een evenwichtiger spreiding van de groei over de diverse regio's over het hele land te komen, dat dus ook rekening houdend met de huidige druk in bepaalde regio's en aldaar aanwezige kwaliteiten. Voor zover de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat heeft begrepen heeft de Minister van Binnenlandse Zaken zich ook recentelijk uitgesproken om wat betreft de woningbouw, evenals overigens ook m.b.t. het opwekken van duurzame energie tot meer landelijke regie te willen komen, ook al is en blijft het nog wel de vraag of zij daarbij ook nadrukkelijk wenst rekening met de kwaliteiten zoals deze in de diverse gebieden aanwezig zijn en waarbij zij in weerwil van hetgeen mede met de nieuwe: 'Omgevingswet' wordt beoogd, namelijk het (mede) centraal stellen bij ontwikkelingen van de ruimtelijk kwaliteit, daar toch nog niet direct de focus op lijkt te hebben. Ook al is daar in het kader van het proces van het MIRT-Oost/U-NED wel al een heel: 'Beoordelingskader' voor opgetuigd (zie in deze dus ook het: 'Beoordelingskader MIRT-Oost/U-NED (U-NED', 2019)' dat overigens dus nog wel ook n.a.v. inbreng vanuit diverse gemeenteraden is aangepast).

Overigens wordt in het: 'Advies NRD Omgevingsvisie en – verordening (Commissie voor het mer, 2019)' ook bijzondere aandacht gevraagd voor de samenhang tussen voorliggende: 'Omgevingsvisie' en '–verordening' en relevante beleidskaders van diverse overheden, zoals dus die t.a.v.. het 'NOVI', maar ook in aangrenzende provincies, een samenhang waaraan o.i. nu in de voorliggende: 'Omgevingsvisie' toch niet altijd die aandacht wordt gegeven die dat verdient, zoals mogelijkheden deel woningbehoefte in bijvoorbeeld Almere Oost op te vangen, evenals ook in die zin tot goede OV-verbindingen te komen, dus door bijvoorbeeld het doortrekken van het spoor Hilversum-Almere, waar in het verleden ook overigens ook al veel aandacht voor is geweest, evenals overigens het realiseren van rechtstreekse spoorlijn tussen Utrecht en Breda (parallel aan de A-27), juist om ook in die zin een transitie van de automobiliteit naar OV te bewerkstelligen.

Evaluatie en monitoring

Wat betreft de aanbevelingen wordt dan in de: 'Plan-MER' aan een zorgvuldige: 'Evaluatie en monitoring' een belangrijke betekenis toegekend, dat ook gezien alle onzekerheden die er t.a.v. de diverse 'doelbereiken' zijn.

Ook wat betreft die: 'Evaluatie en monitoring' wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er in ieder geval voor pleiten ook daarbij (alsnog) het zogenaamde: 'Rad voor de Leefomgeving' centraal te gaan stellen, zoals deze dus ook ten grondslag ligt aan de: 'Plan-MER' voor de

[5] Voor de goede orde bedoeld de Stichting hiermede dus niet de mensen die vanwege problematiek in hun eigen land noodgedwongen hun land moeten verlaten, dus vluchtelingen, waaraan o.i. gewoon op menswaardige wijze recht moet worden gedaan.

NOVI (zie in deze dus ook hiervoor het Hoofdstuk 2.1.1 ‘Algemeen’ en dan onder het hoofdje: ‘*Beoordelingskader*‘).

(Milieuvriendelijke) alternatieven
Zoals ook hiervoor reeds aangegeven is er dus in het kader van de voorliggende: ‘Plan-MER’ op zich n.a.v. de in die zin aangenomen motie door de Staten dus wel gekeken naar bepaalde alternatieven, dus: ‘Groeiscenario’s’ wat betreft het aantal woningen, dus een scenario met een groei van 100.000 woningen, 140.000 woningen en 180.000 woningen, maar daarbij is dus niet zozeer naar de effecten daarvan op de binnen de provincie Utrecht aanwezige (leefomgevings)kwaliteiten gekeken, maar veeleer wat dat voor de woningmarkt betekent. In die zin zou o.i. ook veel breder en dan met name ook naar de (milieu)effecten van de gegeven: ‘Groeiscenario’s’ moeten worden gekeken, inclusief ook gevolgen voor stikstofproblematiek (zie in deze ook hieronder onder het hoofdje: ‘*Passende beoordeling*’), evenals naar mogelijke co-creatieve oplossingen voor als men toch van een lager groeiscenario uit zou gaan, zoals als er dan toch wordt gebouwd het dan vooral bouwen voor bepaalde doelgroepen en het ook zorgen door maatregelen dat betreffende woningen voor die doelgroepen ook beschikbaar blijven, dus niet op de markt komen.

Ook zou men dus kunnen kijken of door extra investeringen in de natuur en het landschap er zo toch niet een beter evenwicht tussen diverse thema’s kan ontstaan (zie in deze overigens o.a. ook het: ‘Advies NRD Omgevingsvisie en –verordening (Commissie voor het mer, 2019)’). Dus er bijvoorbeeld ook echt te kiezen voor een veel hogere ambitie op het gebied van de natuur/biodiversiteit dan zoals thans vastgelegd in het: ‘Akkoord van Utrecht’. Natuurlijk het realiseren van natuur in gebieden die zijn aangewezen als: ‘Groene contour-gebieden’ zal nog een hele opgave zijn, waarvoor nu ook gelden beschikbaar zijn gesteld (namelijk 12 miljoen euro), maar zelfs met de realisatie van het NNN zoals afgesproken in kader van het: ‘Akkoord van Utrecht’ heb je nog o.i. geen robuuste natuurnetwerk, waarvoor ook juist (bepaal)de robuuste verbindingen met het natuurnetwerk in nabijgelegen provincies van belang moet worden geacht, zoals die tussen de Heuvelrug met de Veluwe (in Gelderland), etc.
Ook zou men bijvoorbeeld ervoor kunnen kiezen, ook echt, net als de provincie Noord-Holland, de binnen de provincie voorkomende (voormalige:) ‘Nationale Landschappen’ alsnog als: ‘Bijzondere Provinciale landschappen’ aan de te wijzen en daar dan een extra bescherming aan te geven, etc..

Passende beoordeling
Zoals ook uit de m.b.t. Natura 2000-gebieden uitgevoerde: ‘Passende beoordeling’ naar voren komt, is ook daar op dit moment weinig over te zeggen, juist ook aangezien ervoor is gekozen veel ontwikkelingen pas later uit te werken, al dan niet via: ‘Regionale programma’s’. Dat geldt dan zowel voor de woningbouw, als ook de energietransitie, waarbij de laatste dan via de: ‘RES-sen’ verloopt. Alhoewel ook daarbij wel in de: ‘Plan-MER’ een aantal aanbevelingen worden gegeven, zoals o.a. bij het plaatsen van windmolens rekening houden met foerageergebieden van vogels en ook met trekvogels, blijft het dus onduidelijk wat de consequenties van een en ander zal zijn, zoals dus ook met betrekking tot de ‘stikstof-problematiek’. Met name ook wat betreft dat laatste zou het in die zin dus goed zijn dat men in algemene zin het advies van de Commissie Remkes m.b.t. stikstofproblematiek ter harte zou nemen, namelijk dat: ‘*Niet alles kan overal*’ (zie in deze dus ook het rapport: ‘Niet alles kan overal (Remkes, 2020)’).

2.2 Omgevingsvisie
Eerst zal een algemene reactie worden gegeven, waarna meer specifiek op de afzonderlijke hoofdstukken zal worden ingegaan. Eerst op het: ‘Visiehoofdstuk (inclusief bijbehorende:

’provinciale belangen’) en vervolgens op de diverse: ‘Themahoofdstukken’. Daarna zal nog aan de: “Gebiedsgerichte uitwerking’ en ook de: ‘Uitvoering’ aandacht worden gegeven.

2.2.1: Algemeen

Dan de: ‘Omgevingsvisie’ zelf. Centraal daarbij staat dan (het creëren van een): ‘Gezonde en veilige leefomgeving’, hetgeen dan weer wordt onderverdeeld in een zevental thema’s (zie ook onderstaande figuur):

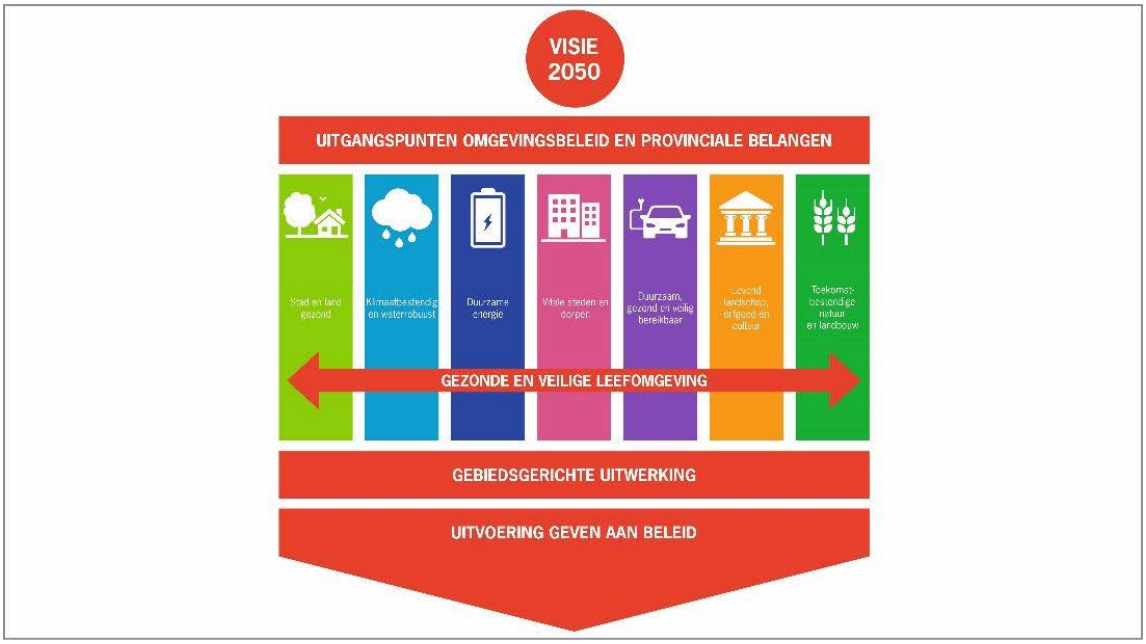

Fig: ‘Basisopzet Omgevingsvisie’

Zoals door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. ook al in haar eerdere inspraakreactie op de: ‘Concept-voorontwerp Omgevingsvisie’ en: ‘-verordening’ naar voren gebracht, ziet zij het overkoepelende thema voor de: ‘Omgevingsvisie’, namelijk een: ‘Gezonde en veilige leefomgeving’, toch als een veel te beperkt thema. Was er in de op basis van een uitvoerig participatietraject tot stand gekomen toekomstvisie: ‘Horizon Utrecht 2050’ nog sprake van een zestal centrale thema’s, te weten: ‘Schaalsprong stedelijkheid’, ‘Levend landschap’, ‘Energieneutraal en klimaatbestendig’, ‘Groen, gezond en slim’, ‘Slimme en duurzame mobiliteit’ ën: ‘Nieuw perspectief landbouw’, in de: ‘Koers - Koersen met kwaliteit’ was dat aantal dan terug gebracht tot een viertal centrale thema’s, te weten: ‘Ruimte voor duurzame ontwikkeling’, ‘Gezonde en veilige samenleving’, ‘Energieneutraal, klimaatbestendig en waterrobuust’ en: ‘Aantrekkelijke leefomgeving’, hetgeen dan kennelijk met dus als overkoepelend thema: ‘Gezonde en veilige leefomgeving’ in de voorliggende: ‘Omgevingsvisie en –verordening’ (evenals in de daaraan voorafgaande ‘Concept-voorontwerp-Omgevingsvisie en – verordening’) uiteindelijk dus in een zevental thema’s nader is uitgesplitst.

Kernvraag is hierbij dan natuurlijk wat dan onder een: ‘Gezonde en veilige leefomgeving’ wordt verstaan, aangezien een dergelijke duiding o.i. toch al snel als primair op de mens gericht kan worden beschouwd, terwijl als wij de problematiek van de aarde als geheel beschouwen, dat dan even los van tal van oorlogen en ook de huidige pandemie, het niet zozeer de mens is die onder druk staat, maar veeleer de vele ecosystemen zoals deze op de aarde voorkomen, dat dus met name door de druk van de mens op de natuur en het

landschap, niet in de laatste plaats ook door de antropogene invloed van de mens op het klimaat[6]. Teneinde aan alle thema's die in het kader van de: 'Omgevingsvisie' en: '-verordening' relevant moeten worden geacht voldoende recht te kunnen doen, zou het o.i. dus goed zijn als niet als centraal overkoepelend thema voor 'Gezonde en veilige leefomgeving' wordt gekozen, maar bijvoorbeeld voor een: '*Gezonde leefomgeving voor al dat leeft*', juist om dus ook recht te doen aan de (intrinsieke) waarde van alle levensvormen op aarde, dus behalve de mens, ook aan alle planten en dieren.

Inmiddels is het duidelijk dat door met name door de antropogene invloed de grenzen die de aarde aan ontwikkelingen stelt t.a.v. bepaalde thema's (ver) worden overschreden, dat dus niet alleen wat betreft het klimaat, maar ook m.b.t. de biodiversiteit én ook het aanwenden van nutriënten (zie in deze dus o.a. ook onderstaand fig.: 'Planetary boundaries (naar Rockstrom, J., 2009)'):

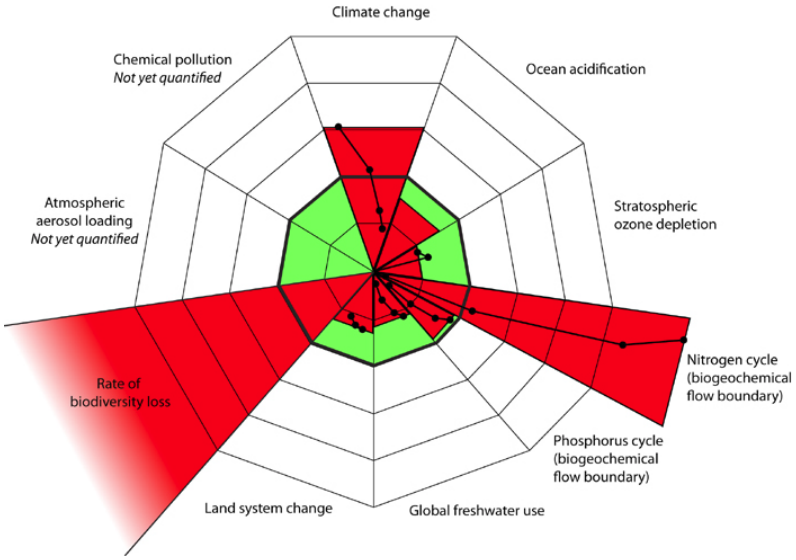

Fig.: 'Planetary boundaries (naar Rockstrom, J., 2009)'

Dat de grenzen die de aarde aan ontwikkelingen stelt dus (ver) worden overschreden komt inmiddels ook uit steeds meer rapporten naar voren, zoals dus uit de diverse rapporten van het IPCC (met betrekking tot de klimaatverandering), maar ook o.a. het rapport van het IPBES (met betrekking tot schrikbarende achteruitgang biodiversiteit). Dat het voor de Nederlandse situatie in dat opzicht niet veel beter is, maakt o.a. het: 'Living Planet Report Nederland – Natuur en landbouw verbonden (WNF, 2020)' in voldoende mate duidelijk.

Juist om in die zin (letterlijk) het tij te kunnen keren zijn o.i. op alle vlakken ingrijpende keuzen nodig en dient nu echt (dus radicaal) voor een duurzame ontwikkeling te worden gekozen, waarbij dus ook echt het: 'Planet-deel' van duurzame ontwikkeling centraal zou moeten komen te komen te staan. Dus een ontwikkeling die de grenzen die de aarde en de aldaar voorkomende ecosystemen aan een dergelijke ontwikkeling stelt ook echt respecteert, dat dus op basis van een 'ecosysteembenadering' die de draagkracht van de aarde/natuur als uitgangspunt heeft, terwijl daarbij dan tegelijkertijd wel aan de (minimale) behoefte die de mens aan haar eigen ontwikkeling stelt tegemoet wordt gekomen, dus uitgaande van wat dan heden ten dage als een: 'inclusieve samenleving' wordt gekenschetst (vergelijk in deze dus overigens ook de zogenaamde 'Sustainable Development Goals (SDg's)' van de Verenigde Naties).

[6] In die zin wordt dus ook wel over het huidige tijdperk gesproken als dat van het 'Antropoceen'.

Teneinde aan enerzijds de gegeven voorwaarde van een duurzame aarde en anderzijds van de minimale behoefte voor een menswaardig bestaan te kunnen voldoen is dan vrij recent door de econome Kate Raworh het model van de ‘Doughnut economics’ ontwikkeld (zie in deze ook onderstaande fig.: ‘Doughnut econmics (naar Karte Raworth, 2016)’)

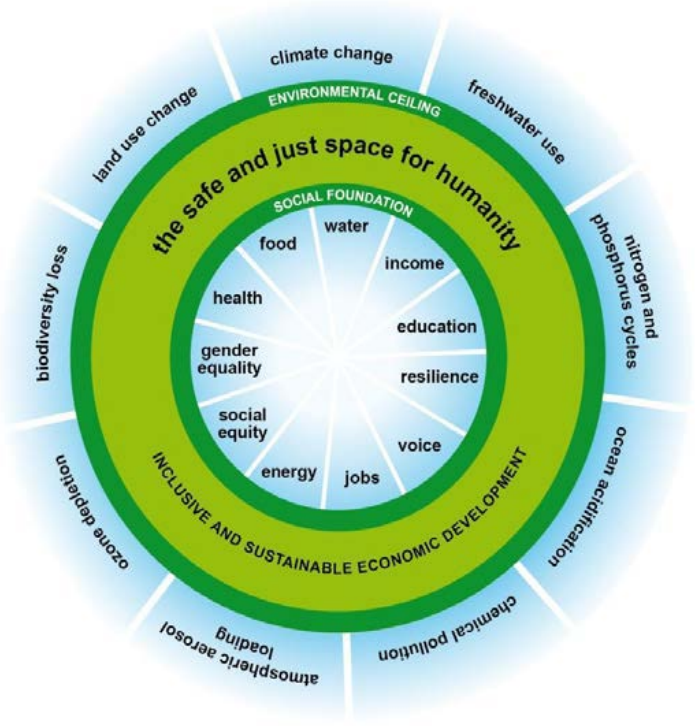

Fig.: Doughnut economics (naar K. Raworth, 2016)’

Inmiddels is dit model als een van de eerste drie steden in de wereld door Amsterdam als duurzaam ontwikkelingsmodel omarmd (zie in deze dus ook de publicatie: ‘The Amsterdam City Doughnut – A tool for transformative action (Amsterdam, 2020)’). In die zin zou het dus mooi zou als de provincie Utrecht dit model als eerste provincie in de wereld zou omarmen, niet in de laatste plaats ook aangezien de vele potenties en inmiddels ook initiatieven die er binnen de provincie Utrecht zijn die hier feitelijk al vorm aan geven, zoals diverse initiatieven op basis van: ‘Healthy Urban Living (HUL)’, diverse initiatieven EBU, de Cirkelregio Utrecht, maar dus bijvoorbeeld ook het: ‘Sustainability Insittute’ van de RUU en ook vele burgerinitiatieven die er inmiddels op dit vlak zijn (zoals o.a. de: ‘Degrowth-beweging’). Juist door een keuze voor een ontwikkeling overeenkomstig de: ‘Doughnut economics’ zou aan die vele initiatieven en dus aan duurzame ontwikkeling binnen de provincie Utrecht een enorme (kwaliteits)impuls kunnen worden gegeven, dus aan al die initiatieven die er al m.b.t. vrijwel alle thema’s die binnen de: ‘Omgevingsvisie’aan de orde worden gesteld bestaan.

Teneinde ook echt een goede basis aan een dergelijke ontwikkeling te kunnen geven, evenals ook om de samenhang tussen de diverse thema’s (en dus bijbehorende hoofdstukken) beter tot hun recht te laten komen, zou o.i., zoals ook hiervoor in het hoofdstuk 2.1: ‘Plan-MER’ al aan de orde gesteld, dus voor een zodanige indeling van de hoofdstukken (en dus thema’s) in de: ‘Omgevingsvisie en – verordening’ moet worden gekozen, dat daaruit meteen ook de zogenaamde: ‘Lagenbenadering’ tot uitdrukking komt. Dus eerst de laag waarin een beschrijving van de: ‘Utrechtse kwaliteiten/waarden’ wordt gegeven en dan in het bijzonder die met betrekking tot de thema’s als natuur (inclusief de bodem en het water/hydrologie) én landschap/cultuurhistorie, evenals ook de opgaven die daarmede samenhangen, zoals het herstel van de biodiversiteit en ook de landschappelijke

kwaliteiten, met dus meteen ook de ‘milieukwaliteitseisen/omgevingswaarden’ die noodzakelijk zijn om die kwaliteiten duurzaam in stand te kunnen houden, inclusief dus ook die van de stedelijke leefmilieu’s. Vervolgens dan de laag waarin de grote ‘transitieopgaven’ waar we met zijn allen voor staan om tot een echt duurzame samenleving te komen aan de orde wordt gesteld, zoals die m.b.t. de klimaatproblematiek, het komen tot een echt duurzaam vervoersysteem en ook een duurzame/circulaire economie. Een en ander dan uiteindelijk uitmondend in vitale/dynamische en (ver)groen(d)e steden en een vitaal en (ver)groen(d) platteland (inclusief een natuurinclusieve, streekgebonden en circulaire landbouw). Dan kan immers bij ontwikkelingen meteen met de draagkracht van de aarde voor ontwikkelingen rekening worden gehouden.

Dan is het dus zo dat weliswaar een van de centrale uitgangspunten van de: ‘Omgevingsvisie’ en dus ook de: ‘-verordening’ is dat de zogenaamde: ‘Utrechtse Kwaliteiten/waarden’ worden gerespecteerd, althans als hét uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen worden genomen, waarbij die: ‘Utrechtse Kwaliteiten’ overigens ruim worden geïnterpreteerd, namelijk behalve de kwaliteiten van de diverse landschappen en ook (bijbehorende) natuur, dus ook die van vitale steden, terwijl het nog maar de vraag is of dat laatste ook echt een: ‘Utrechtse kwaliteit’ is, maar het dus de grote vraag of gezien alle opgaven waaraan men kennelijk tegelijkertijd tegemoet wil komen of dat uiteindelijk wel haalbaar is. Wat dat laatste betreft kan dan in het bijzonder naar hetgeen hiervoor reeds in het kader het hoofdstuk 2.1: ‘Plan-MER’ naar voren is gebracht worden verwezen en waarbij dus wordt aangegeven dat door alle beoogde ontwikkelingen, dus zowel die m.b.t. woningbouw, werkgelegenheid, maar ook maatregelen t.g.v. de energietransitie naar alle verwachting de kwaliteiten van de: ‘Utrechtse Landschappen’ zullen verslechteren.

Dat betekent o.i. dus dat er wel degelijk, zoals overigens ook in het: ‘Advies van de PCL’ aangegeven, dat er heldere keuzen moeten worden gemaakt, tenminste als we de bijzondere waarden van de Utrechtse Landschappen zouden willen bewaren, hetgeen toch steeds het uitgangspunt van de: ‘Horizon Utrecht 2050’, etc., is geweest.

Wat betreft de te maken keuzen is het in ieder geval zo dat door zowel de PARK als ook de PCL dus is geadviseerd m.b.t. de realiseren kwaliteiten tot een duidelijk: ‘Integraal toetsingskader’ te komen.
Natuurlijk is bij de: ‘Plan-MER’ gebruik gemaakt van een algemeen: ‘Beoordelingskader’ (zie overigens ook hetgeen daarover hiervoor in het hoofdstuk 2.1: ‘Plan-MER’ is opgemerkt en dan in het bijzonder onder Hoofdstuk 2.1.1: ‘Algemeen’ en dan onder het hoofdje: ‘*Beoordelingskader*’), evenals is mede op basis van het: ‘Advies van de PARK’ (en ook anderen), zoals ook hiervoor al aangegeven, alsnog niet alleen in de ‘Omgevingsvisie’ een apart hoofdstuk over ‘Omgevingskwaliteit’ toegevoegd (zie in deze dus ook de: ‘Omgevingsvisie’, Hoofdstuk 6.3: ‘Omgevingskwaliteit’), inclusief ook een soort van: ‘Toetsingkader m.b.t. ruimtelijke kwaliteit’. Toch ontbreekt o.i. evenwel nog steeds in de: ‘Omgevingsvisie’ een o.i. dringend noodzakelijk: ‘Integraal afwegingskader’, niet alleen in algemene zin (vergelijk dus ook het eerder aangehaalde: ‘Rad van de Leefomgeving’), maar dus ook t.a.v. de ruimtelijke kwaliteiten zoals deze t.a.v. bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen worden beoogd en dus met name hoe dan een afweging t.a.v. bestaande kwaliteiten/waarden wordt gemaakt. Dat dus ook gezien het gegeven dat men o.i. niet zomaar alles kan ‘stapelen’, maar wil men bepaalde kwaliteiten behouden, zoals die van de ‘Utrechtse Landschappen’, dat er dan dus in die zin wel degelijke keuzen moeten worden gemaakt (zie in deze dus wederom het: ‘Advies van de PCL’).

Met name indien men dus een zo’n groot belang hecht aan een: ‘Regionale programmering’ moet een dergelijk: ‘Integraal afwegingskader (m.b.t. ruimtelijke kwaliteit)’ o.i. dus des te

belangrijker worden geacht. Natuurlijk door de Staten is op 30 september 2020 een: ‘Kader Regionale programmering’ vastgesteld, evenals ook al eerder m.b.t. bouw 50 woningen buiten de stedelijke gebieden, dat ter vitalisering kleine kernen, maar ook de daarbij gegeven kaders geven o.i. nog steeds onvoldoende inzicht in welke keuzen waar gemaakt zouden moeten worden, want stellen dat rekening moet worden gehouden met de op een bepaalde plek of gebied aanwezige kwaliteiten, zoals met name de op een bepaalde plek voorkomende landschappen (zie in deze dus ook de: ‘Utrechtse Kwaliteitsgidsen Landschappen’), wil op zich o.i. dus nog niet zeggen dat het ook zo kan zijn dat juist vanwege die op een bepaalde plek voorkomende kwaliteiten een dergelijke ontwikkeling ook echt ongewenst moet worden geacht.

En dan komen we meteen op het grootste spanningsveld dat binnen de provincie Utrecht aanwezig is en waar feitelijk in de voorliggende: ‘Omgevingsvisie’ (en dus ook ‘-verordening’ o.i. toch met een grote boog omheen wordt gelopen. Dat is dus op de eerste plaats de vraag of gezien de daarmede in het geding zijnde waarden die kwantitatieve groei dus wel (volledig) moet worden geaccommodeerd, ook is in die zin dan wel een (beperkte) ‘Scenariostudie’ uitgevoerd, en op de tweede plaats de keuze om wat betreft die (veronderstelde) grote opgaven voor wonen, werken (en daarmede dus ook het groen) dan voor een: ‘Regionale programmering’ te kiezen.
Wat betreft dat laatste is het natuurlijk mooi als men als provincie met partners samenwerkt om bepaalde doelen te kunnen behalen, maar de grote vraag als het om de bescherming van kwetsbare waarden gaat wie hierbij dan uiteindelijk de ‘regie’ zou moeten hebben. O.i. zijn eigenlijk het rijk en ook de provincies de enigen die die ‘regierol’ kunnen en o.i. dus ook zou moeten nemen. Juist op die niveaus is immers vaak ook echt een integrale afweging mogelijk, dus ook echt rekening kunnen houden met waarden zoals die bij afwegingen aan de orde kunnen zijn. Daarnaast is het dus zo dat de regio’s alwaar dan nu kennelijk vaak m.b.t. ruimtelijke ontwikkelingen de keuzen worden gemaakt niet tot nauwelijks enige wettelijke legitimatie hebben, behalve dan dat de diverse gemeenteraden die van een regio deel uitmaken daaraan hun goedkeuring moeten geven. De ervaring leert dan dat indien keuzen wordt gemaakt op een lager niveau dan dat van de provincies, dus op regionaal niveau of dat van de gemeenten, dat daarbij juist, ook al zijn er natuurlijk positieve uitzonderingen, de ruimtelijke kwaliteiten die het meest kwetsbaar zijn, zoals die van natuur, landschap en cultuurhistorie, al snel het onderspit kunnen delven. Daarvan zijn o.i. de afgelopen decennia voldoende voorbeelden te geven, ook al kijkt de provincie Utrecht daar zelf dan mogelijk anders tegenaan (maar zie in deze dus ook de: ‘Leefomgevingsfoto’s’ en ook: ‘Factsheets’ m.b.t. leefomgevingswaarden zoals deze in het kader van de t.b.v. de voorliggende: ‘Omgevingsvisie’ opgestelde: ‘Plan-MER’ zijn gemaakt). Een dergelijke: ‘regierol’ betekent o.i. overigens niet dat je niet zou moeten samenwerken, hetgeen altijd van belang is, maar wel dat je als provincie bijvoorbeeld met heldere en eenduidige: ‘Integrale afwegingskaders’ komt teneinde te waarborgen dat bij te maken keuzen/afwegingen de ‘provinciale belangen’, zoals de bescherming (en verbetering) van algemene waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, evenals leefomgevingskwaliteiten, etc., in voldoende mate zijn geborgd.

Zoals ook hiervoor al aangegeven is in het kader van de: ‘Plan-MER’ dus wel een: ‘Scenario-studie’ naar diverse: ‘Groei-scenario’s’ uitgevoerd, maar wordt feitelijk door de provincie Utrecht toch voor gekozen die groei volledig te accommoderen (zie in deze dus ook de ‘Omgevingsvisie’, Hoofdstuk 4.4 ‘Vitale dorpen en steden’ en dan in bijzonder de daartoe gegeven tabel op pag. 85).
Juist ook ter bescherming van de: ‘Utrechtse Kwaliteiten’ en dan in het bijzonder de binnen de provincie Utrecht aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, dus: ‘Utrechtse Landschappen’, zou dus o.i. aan nu juist die kwaliteiten de voorrang moeten

worden gegeven boven een almaar doorgaande groei van de bevolking, werkgelegenheid, etc.. Dus i.p.v. voor kwantiteit nu ook echt voor kwaliteit te kiezen.

Juist een verdergaande digitalisering van de samenleving, met dus ook het werken op afstand, maakt het o.i. een veel eenvoudiger mogelijk nu in die zin duidelijke (ruimtelijke) keuzen te maken, aangezien in die zin al bepaalde trends in de samenleving waarneembaar zijn, dus het toch verder op afstand van je werk wonen, zeker nu het digitaal werken vanwege de Cononacrisis een enorme vlucht heeft genomen.

Tenslotte toch nog iets over de uitvoering. Geweldig dat nu dus ook in de: 'Ontwerp-Omgevingsvisie', dat dus mede op basis van de in die zin op de: 'Voorontwerp-Verordening' ingebrachte inspraakreacties, bijzondere aandacht wordt gegeven aan: 'Participatie' en ook: 'Omgevingskwaliteit', maar voor zover m.b.t. dat laatste, zoals ook hiervoor op meerdere plekken reeds aangegeven, een echt helder: 'Integraal Afwegingskader' ontbreekt, op basis waarvan dus duidelijk wordt waar welke keuzen centraal staan, biedt dat o.i. veel te weinig waarborgen dat uiteindelijk bepaalde 'doelbereiken' en dan in het bijzonder die van kwetsbare waarden van natuur en landschap ook echt zullen worden bereikt (zie in deze dus met name ook de effectenbeschrijvingen van de: 'Plan-MER').

2.2.2 Visie (en bijbehorende 'provinciale belangen')

Met name in dit hoofdstuk wordt dan aandacht gegeven aan de: 'Utrechtse kwaliteiten', inclusief dus ook een: 'Kaart Utrechtse Kwaliteiten' (zie dus ook de: 'Ontwerp-Omgevingsvisie', Kaart 2: 'Utrechtse kwaliteiten', pag. 25)[7]. Mede op basis van die kwaliteiten, daarbij dan rekening houdend met de 'positionering' van Utrecht als 'top-regio' in de Randstad/Europa én ook met de 'opgaven' zoals deze met een zevental als zodanig onderscheiden thema's samenhangen en waarbij men dan op basis van de gegeven "Utrechtse Kwaliteiten' in die zin ook tot bepaalde keuzen komt, wordt dan dé visie gepresenteerd (zie in deze dus met name ook de: 'Ontwerp-Omgevingsvsie', kaart 4: 'Visie provincie Utrecht 2050', pag. 38-39).

Teneinde al die opgaven te kunnen realiseren wordt dan voor een 'gebiedsgerichte aanpak' gekozen, dat ook samen met de partners, dat dan in lijn met de sturingsfilosofie van de 'Omgevingswet'. Tevens worden in die zin dan per gegeven thema ook een aantal: 'Provinciale belangen' aangegeven, die uiteindelijk ook mede de basis vormen voor de in de:: '(Interm-)Omgevingsverordening' gegeven: 'Instructieregels' (zie wat betreft de per thema gegeven: 'Provinciale belangen' dus met name de: 'Omgevingsvisie', hoofdstuk 3.3: 'Provinciale belangen').

Als je dit alles op zich tot je neemt, klinkt dat allemaal fantastisch. Maar waar het natuurlijk wezenlijk om gaat is of ook alle ter thema gegeven 'opgaven' ook echt samen met elkaar te realiseren zijn, dus zonder dat daardoor de: 'Utrechtse Kwaliteiten' en dan in het bijzonder die die een kwetsbare waarde vertegenwoordigen, zoals die waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, wezenlijk worden aangetast. Zoals met name uit de: 'Plan-MER' naar voren komt is dan dus wel degelijk zo, dat gezien alle opgaven waaraan men dan kennelijk tegemoet wil komen en dan gaat het dan in bijzonder ook om de opgave op het gebied van wonen, werken, maar ook die voor energie, dat daarvan naar verwachting een negatief effect op met name de kwaliteiten van de: 'Utrechtse Landschappen' zal uitgaan.

[7] Vergelijk in deze overigens ook de (digitale) 'Kwaliteitskaart' uit de: 'Visie Ruimte en Mobiliteit' van de provincie Zuid-Holland en waarbij dus op basis diverse als zodanig onderscheiden 'lagen'(vergelijk dus ook de: 'Lagenbenadering'), dus 'Laag van de ondergrond', 'Laag van cultuur- en natuurlandschappen', 'Laag van stedelijke occupatie', 'Laag van de beleving' en 'Gebiedsprofiel grenzen' op diverse relevante ruimtelijk kwaliteiten (letterlijk) kan worden ingezoomd.

In die zin wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er dan ook (nogmaals) voor pleiten binnen de provincie Utrecht nu ook echt te kiezen voor een duurzame ontwikkeling, dat dus bijvoorbeeld op basis van het model van de: 'doughnut economics'. Hierbij is het vorige hoofdstuk, dus 2.2.1 'Algemeen' al uitgebreid stilgestaan. Dat dus met bijzondere aandacht voor zowel een inclusieve samenleving, als de grenzen die de aarde/natuur/biodiversiteit aan bepaalde ontwikkelingen stelt. Wat betreft dat laatste gaan het dan in het bijzonder ook de in die zin binnen de provincie Utrecht voorkomende: 'Utrechtse landschappen', inclusief ook bijhorende natuurlijke (eco)systemen. Hierna zal in afzonderlijke themahoofdstukken voor zover aan orde aan wat dan o.i. als een echt duurzame ontwikkeling kan worden gezien bijzondere aandacht worden gegeven, inclusief ook de o.i. daarbij te maken keuzen.

2.2.3 Themahoofdstukken

Hiervoor is dus al stilgestaan bij het overkoepelende thema dat m.b.t. diverse themahoofdstukken is gekozen en waarbij de Stichting Milieuzorg er dus voor pleit het nu gegeven overkoepelende thema alsnog te verbreden van: 'Gezonde en veilige leefomgeving' naar: '*Gezonde leefomgeving voor al dat leeft*', waardoor ook (meer) bijzondere aandacht kan worden gegeven aan kwetsbare waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie.

2.2.3.1 Stad en land gezond

Milieu en gezondheid

Op zich dus fantastisch dat hieraan in de: 'Omgevingsvisie' bijzondere aandacht wordt gegeven, dat ook gezien de aandacht die er gelukkig steeds meer voor gezondheidsaspecten (in brede zin) is.

Wat betreft die gezondheid lijkt de provincie zich dan met name te richten op het behalen van de advieswaarden van de WHO voor zowel de luchtkwaliteit als geluid, althans wil zij er naar streven die advieswaarden ook in 2030 te halen, zij het wat betreft geluid voor de nieuwbouw van woning en andere geluidgevoelige gebouwen. Toch is het dan voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de vraag waarom men deze 'omgevingswaarden' ook niet direct als 'doelbereik' in juridische zin vastlegt en deze dus ook doorvertaald naar de: 'Omgevingsverordening', dus de 'Instructieregels'.
Juist wat betreft het bereiken van een schone lucht is de provincie ook een samenwerking met betrokken partners aangegaan (zie in deze dus ook de: 'Samenwerkingsagenda gezonde lucht (Provincie Utrecht, 2018)')[8], evenals heeft zij mede het :'Schone Lucht Akkoord' ondertekend, dus zou het mooi zijn als de ook in die zin gewenst geachte 'doelbereiken' in de 'Omgevingsverordening' worden doorvertaald, zoals o.a. die m.b.t. houtrook.

Meer in het bijzonder zou met name ook wat betreft dit thema mooi zijn als er gewoon ook per als zodanig te onderscheiden 'gebiedstype' ook duidelijke 'omgevingswaarden' zouden worden aangegeven, dat dus mede op basis van de in de: 'Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling – Vernieuwd instrumentarium leefbaarheid/duurzaamheid in de ruimtelijke plannen (provincie Utrecht, 2015)' gegeven systematiek. Juist de: 'Omgevingswet' biedt hiertoe nu alle ruimte en het zou o.i. dus echt een gemiste kans als de provincie Utrecht, waarbij in het verleden nu juist ook veel aandacht is geweest voor het bereiken van de bepaalde milieukwaliteiten en daartoe ook een specifieke instrumentarium is ontwikkeld deze kans niet met beide armen oppakt.

[8] Mede in dat verband is dus o.o. project met 'snuffelfietsen' opgezet in kader van: 'Citizen science'.

Dan op zich dus mooi dat men in dit hoofdstuk ook bijzondere aandacht aan het ontwikkelen van een samenhangend ‘blauw-groen netwerk’ geeft, hetgeen niet alleen voor de natuur en het landschap van belang moet worden geacht, maar dus ook voor de mens. Inderdaad wordt steeds duidelijker dat een directe relatie tussen natuur/groen en gezondheid bestaat (zie in deze dus o.a. de: ‘Factsheet Natuur en gezondheid - Waarom wij natuur nodig hebben (IVN, 2013)’). Juist ook in die zin liggen er dus vele kansen, zowel in de stad als in het landelijk gebied (zie wat betreft de stad overigens o.a. de publicatie: ‘Groen in en om de stad (Staat van Utrecht, 2018)’). In die zin biedt het vergroenen van zowel steden, dat laatste overigens ook in kader diverse andere thema’s (denk aan biodiversiteit, maar ook aan aanpak hittestress in kader klimaatverandering), als ook het platteland dus tal van kansen.

Wat betreft het groen in en met name om de stad wordt daarbij dan tevens bijzondere aandacht gegeven aan het concept van het: ‘Ringpark’. Op zich een aansprekend concept (vergelijk ook met o.a. de: ‘Metropolitan Green Belt London’), zij het dat wellicht eerder gezien de in de omgeving van de stad Utrecht diverse voorkomende landschappen, die ieder ook hun eigen ontwikkelingsgeschiedenis kennen, wellicht in die zin beter eerder van: ‘Ringlandschap’ kan worden gesproken.
In die ieder geval is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de mening toegedaan dat ook bij dit concept nadrukkelijk rekening zou moeten worden gehouden met reeds aanwezige waarden, zoals dus van diverse landgoederen (zoals Amelisweerd en Rhijnauwen), de NHW (met hopelijk UNESCO-nominatie), maar dus ook de robuuste ecologische verbinding zoals deze ten westen van de stad Utrecht loopt tussen het Vechtplassengebied en het Kromme Rijngebied (zie in deze dus ook Bijlage 1: ‘Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2009)’). Juist ook in de zin is dus een goede zonering van o.a. recreatieve activiteiten van groot belang.

Meer in het bijzonder zou dus bij de diverse (ontwerp)opgaven veel meer dan tot op heden het geval is moet worden gestimuleerd om daarbij van ‘natuur- en landschapsinclusief ontwerpen’ uit te gaan (zie in deze overigens dus wel ook de: ‘Natuurvisie - Een plus op het Natuurbeleid 2.0’ waarin dus aan: ‘natuurinclusief werken’ wel bijzondere aandacht wordt gegeven). Recent heeft de provincie Utrecht naar de kansen die dat biedt nog een nader onderzoek laten doen (zie in deze dus publicatie: ‘Utrecht Parkinclusief – Een verkennend onderzoek naar het nieuwe concept parkinclusief ontwikkelen (Boukens, S, 2020)’), evenals zijn in die zin ook inmiddels diverse handreikingen verschenen (zie o.a.: ‘Aan de slag met natuurinclusief bouwen (Natuur en Milieuzor Federatie Zuid-Holland, 2019)’).

Recreatie en toerisme
Op zich mooi dat de provincie Utrecht aandacht heeft voor recreatie en toerisme, maar het is dus wel zo dat mede door de in de loop van de tijd sterk toegenomen recreatiedruk de natuur en landschap binnen de provincie Utrecht onder een steeds sterkere druk is komen te staan. Zo heeft men tijdens de coronacrisis bepaalde natuurgebieden, zoals Heidestein, moeten afsluiten aangezien mensen gewoon door de heide gingen struinen, met dus ook gevolgen voor de er o.a. voorkomende zandhagedissenpopulatie. In die zin moet dus, zoals ook hiervoor al aangegeven, een goede zonering van groot belang worden geacht. Door het NPUH wordt hieraan voor de Heuvelrug inmiddels nader vorm gegeven, maar juist gezien het belang voor de natuur en uiteindelijk ook de recreatie zou het o.i. dus goed als de provincie Utrecht in die zin ook een zoneringskaart met dus bijzondere aandacht voor in dat opzicht kwetsbare natuurgebieden in haar: ‘Omgevingsvisie en –Verordening’ opneemt.

Meer in het bijzonder is dus op de kaart: ‘Recreatie’ in de: ‘Omgevingsverordening’ de Vliegbasis Soesterberg dus als ‘Bovenlokaal dagrecreatieterrein’ aangegeven, maar juist dit terrein kent een zeer hoge natuurwaarde, met dus juist ook voor recreatie zeer kwetsbare

natuurwaarden, zoals de er voorkomende populatie aan veldleeuweriken, maar ook grauwe klauwieren en nachtzwaluwen, dus wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. (nogmaals) voorstellen dit gebied niet langer als zodanig aan te geven.

Ook is het de Stichting opgevallen dat op de kaart: 'Recreatie' dus o.a. de zone tussen Utrecht- De Bilt en Zeist als: 'Recreatiezone' is aangegeven, maar juist ook hier loopt een belangrijke ecologische verbindingszone (zie in deze dus wederom Bijlage 1: Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2009)'), zodat ook hier geen vrij baan aan recreatie zou moeten worden gegeven, maar juist te bezien hoe op basis van een zorgvuldig zonering recreanten/bezoekers toch op een gepaste wijze van het gebied kunnen genieten.

Wat betref recreatieparken zijn veel van deze parken gelegen in kwetsbare natuurgebieden, hetgeen zeker geldt voor de recreatieparken zoals deze binnen het NPUH voorkomen. De laatste jaren is er een tendens dat deze steeds meer door project-ontwikkelaars worden aangekocht die er dan gehele nieuwe concepten willen toepassen met dus ook (grote) gevolgen voor aanwezige waarden van natuur en landschap. De Stichting Milieuzorg Zeist e.o. kan zich hierbij vinden in de lijn zoals deze nu in die zin in de: 'Omgevingsvisie' wordt aangegeven, dus in recreatieparken geen permanente bewoning toe te staan, waarbij het dan wel ook van belang wordt geacht bij het vinden van oplossingen de 'menselijke maat' toe te passen, dus door o.a. voor een goede begeleiding te zorgen. In ieder geval is zij er wat betreft het vinden van oplossingen dus (ook) geen voorstander van dat (bepaal)de parken alsnog binnen het 'Stedelijk gebied' (voorheen de 'rode contour') worden gebracht en dus uit het NNN, zoals o.a. de gemeente Utrechtse Heuvelrug wil voorstellen, althans overeenkomstig de 'concept-zienswijze op de POVI/POVER' zoals deze door het College aan de gemeenteraad is aangeboden, waardoor betreffende recreatieparken dus gewoon in de toekomst (naar verwachting) een woonwijk zal worden. Dan raak je niet alleen een aantal recreatieve voorzieningen kwijt, maar is het tevens de vraag of en hoe het verlies aan areaal NNN/natuur zal worden gecompenseerd.

2.2.2.2 Klimaatbestendig en waterrobuust

Met de klimaatverandering moet dit thema steeds belangrijker worden geacht en is in die zin niet voor niets een: 'Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie' opgestart, evenals een: 'Deltaplan' en ook een: 'Deltacommissaris'.

Duurzaam en robuust water- en bodemsysteem

Dat hierbij op systeemniveau, dus uitgaande van voorkomende bodem- en (grond)watersystemen, naar oplossingen wordt gezocht, kan door de Stichting alleen maar worden onderschreven, ook al is zij ook hierbij van mening dat ook daarbij nadrukkelijk met de op een bepaalde locatie aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, evenals bewoners, rekening dient te worden gehouden, bijvoorbeeld bij het eventueel verzwaren van de dijken.

Dan tevens goed dat wat betreft de binnen de provincie Utrecht voorkomende waterlichamen, zowel die van het grond- als oppervlaktewater, overeenkomstig de KRW voor 2027 naar een goede kwaliteit wordt gestreefd, dus chemisch schoon en ecologisch gezond. Hopelijk worden daarbij (uiteindelijk) ook de zogenaamde: 'waterparels' meegenomen. Het zou dus inderdaad mooi zijn als er daarbij ook bijzondere aandacht voor micro-plastics (en resten medicijnen) zou zijn.

Wat betreft de eventuele extra winning van grondwater, dus door extra winning grondwater bij winning Eemdijk (met 3 miljoen) en nieuwe winning in het Eiland van Schalkwijk (van 7

miljoen m3) , is daarbij dus vanuit de effectenstudie die in het kader van de Plan-MER is uitgevoerd, inclusief een: ‘Passende beoordeling’ m.b.t. effecten extra winning grondwater bij Winning Eemdijk op aldaar (in nabijheid) gelegen ‘Natura 2000-gebied Eemmeer en Gooimeer Zuidoever’, naar voren gekomen dat daarvan naar geen significant negatieve effecten op aanwezige waarden van natuur, landschap en natuur zijn te verwachten, ook al is het voor de Stichting toch niet geheel duidelijk of er als exacte locatie(s) bekend zijn er dan alsnog een meer specifieke ‘Plan-MER’ noodzakelijk is (zie in deze ook de: ‘Plan-MER, pag. 34).

Meer in het bijzonder is het dus zo dat deze extra winningen kennelijk noodzakelijk worden geacht om tegemoet te komen aan de te verwachten bevolkingsgroei binnen de provincie Utrecht. Zoals ook hiervoor al diverse keren aan de orde gesteld blijft het voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de telkenmale terugkerende vraag in welke mate dan aan die (kwantitatieve) groei tegemoet zou moeten worden gekomen, dat dus ook in relatie tot de binnen de provincie Utrecht aanwezige: ‘Utrechtse Kwaliteiten’ en dan in het bijzonder die van de: ‘Utrechtse Landschappen’.

Wat betreft die grondwinningen t.b.v. drinkwater is het dus zo, dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus al vele decennia voor heeft gepleit nog eens in die zin naar de grondwaterbalans op met name de Heuvelrug te kijken. Uit diverse studies is immers naar voren gekomen dat juist door de grondwaterwinningen wel degelijk de kweldruk op aan de Heuvelrug grenzende lager gelegen gebieden, zoals het Kromme Rijngebied en ook de Gelderse Vallei (en dus naar verwachting ook in het Vechtplassengebied) zodanig is afgenomen, dat daardoor ook negatieve effecten op de natuur zijn ontstaan, naast dus bijvoorbeeld ook de verhoogde afwatering t.b.v. landbouw en bijvoorbeeld industriële grondwaterontrekkingen (zoals van bijvoorbeeld Vrumona/Sourcy). Natuurlijk er is in het verleden gekeken of er oplossingen voor de verdroging zijn, zoals o.a. in het kader van het: ‘Watergebiedsplan Groenraven-Oost en Maartensdijk (GROM)’, maar daarbij is vanwege belangen van de grondwaterwinningen voor de drinkwatervoorziening voor naar o.i. sub-optimale oplossingen gekeken Juist gezien de effecten op de (kwel)natuur, zou het o.i. dus goed zijn als hier toch nog eens meer fundamenteel naar zou worden gekeken, teneinde ook hier in die zin tot systeemherstel te komen.

Klimaatbestendige en waterveilige leefomgeving
Goed dat dus, naast het aanpakken van de klimaatverandering zelf d.m.v. de energietransitie, ook aan het klimaatbestendig en waterveilig maken van de leefomgeving in de: ‘Omgevingsvisie en –verordening bijzondere aandacht wordt gegeven. Daarbij gaat het dan niet alleen om de opgaven om in het kader van het: ‘Deltaprogramma’ tot een dijkverzwaring te komen, waarbij dan dus wel nadrukkelijk met aanwezige waarden, waaronder natuurwaarden rekening zou moeten worden gehouden, maar dus ook om de problematiek in met name de steden van wateroverlast door heviger buiten, maar ook van hittestress. Juist een verdergaande vergroening van de steden kan dan aan het ook echt klimaatbestendig maken van die steden aan belangrijke bijdrage leveren (zie in deze o.a. de: ‘Toolbox Klimaatbestendige stad’).

Bodemdaling
Dan staat ook de bodemdaling in het veenweidegebied al vele jaren op de agenda, inclusief het: ‘Veenweiden Innovatiecentrum’. De inzet is dan nu vanuit de provincie Utrecht dat in 2030 de daling van de bodem met 50% is gedaald. Dat kan op zich mooi zijn, maar ook gezien de meervoudige opgaven waar we in die zin met allen voor staan, zoals ook de aanpak van de klimaatproblematiek (i.v.m. Co2-productie bij een verdergaande oxidatie van

het veen t.g.v. van die bodemdaling[9]), maar ook de biodiversiteit, is het dan de grote vraag of hier niet echt naar veel fundamentelere oplossingen zou moeten worden gezocht. Door o.a. de PARK is hier met o.a. een prijsvraag voor studenten naar dergelijke meer fundamentele oplossingen gezocht, met ook fantastisch mooie innovatieve ideeën, dus zou het o.i. goed zijn als ook hier nu echt meer fundamentelere keuzen gaan worden gemaakt. Wellicht ook dat ook een programma als: 'Valuta voor veen' hier een bijdrage aan kan leveren, evenals natuurlijk de: 'Regiodeal bodemdaling Groene Hart'.

2.2.2.3 Duurzame energie

Teneinde de klimaatverandering bij de 'bron' aan te pakken kunnen we met zijn allen niet langer onder een eveneens dringend noodzakelijke energietransitie uit. Die problematiek was al bekend eind jaren '80 (en eigenlijk nog veel eerder), maar toen werd kennelijk de urgentie nog onvoldoende aangevoeld. Met het: 'Klimaatakkoord van Parijs' dat in 2015 tot stand kwam is een en ander gelukkig in een stroomversnelling terecht gekomen met dus het Nederlandse 'Klimaatakkoord (2018)'.

Thans wordt dus aan de uitvoering van het: 'Nederlandse Klimaatakkoord' vorm gegeven op basis van zogenaamde: 'Regionale Energie Strategieën (RES-sen)', waarbij in het Utrechse dan van een drietal RES-sen sprake is, te weten die van de:' Regio Utrecht', de: 'Regio Amersfoort' en de: 'Regio Food Valley'. In het kader van die RES-sen is dan inmiddels ook een eerste bod tot stand gekomen, hetgeen ook in de Staten aan de orde is gesteld.

Waar gaat het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. in deze om. Enerzijds is zij de mening toegedaan, dat ook gezien de enorme gevolgen van de klimaatverandering, overigens zowel voor de mens[10] als de natuur, de klimaatverandering voortvarend moet worden aangepakt en diverse overheden, etc., daarbij ook hun verantwoordelijkheid moeten nemen.
Anderszins valt er bij de energietransitie, zelfs als maximaal op besparing wordt ingezet, evenals het in eerste instantie plaatsen van zonnepanelen op daken, dus het volgen van de zogenaamde: 'Zonneladder', er met grote waarschijnlijkheid niet aan te ontkomen dat er ook zonnevelden en windmolens dienen te worden geplaatst. Dat dus ook met effecten op aanwezige waarden van natuur en landschap.
Juist gezien die effecten zou het dus o.i. goed dus zijn dat de provincie Utrecht niet alleen in de: 'Omgevingsvisie en –verordening' aangeeft waar bijvoorbeeld zonnevelden en windmolens zijn uitgesloten, zoals dus in: 'Natura 2000-gebieden' en ook: 'ganzenrustgebieden', maar ook op basis van een daartoe uitgevoerde analyse zelf ook duidelijke 'zoek- (of nog beter voorkeurs)gebieden' aangeeft waar dat eventueel wel zou kunnen, daarbij dus rekening met daarmede in geding zijnde: 'omgevingskwaliteiten- en waarden', evenals uiteraard relevante wettelijke kaders (zie wat betreft o.a. ook de publicatie: Natuur en landschap in de RES – Bouwstenen voor een natuur- en landschapsinclusieve energietransitie (Natuur- en Milieu Federaties & Participatiecoalitie, 2020)').
In ieder geval zouden o.i. zonnevelden en ook windmolens dus bij voorbaat ook in: 'NNN-gebieden', inclusief het NPUH[11], evenals ook 'weidevogelgebieden' moeten worden uitgesloten, dat ook aangezien slechts een beperkte oppervlakte van Nederland ook echt als natuur is aangewezen en de energietransitie, die een menselijke/antropocene oorzaak kent, dus o.i. nu juist niet op gebieden met een specifieke natuurdoelstelling zouden moeten worden afgewenteld.

[9] Zie in deze overigens ook de: 'Omgevingsvisie', 'Kaart Historische bodemdaling door veenoxidatie')
[10] Zie wat betreft de mogelijk gevolgen voor de mens o.a. de publicatie: 'Future of the human climate niche (Xu, C., 2019)'.
[11] Zie in deze dus overigens ook de: 'Gedragscode Zon op land (Solar Holland, 2019)'.

Verder zou dus ook moeten worden afgezien van het plaatsen van windmolens in: ‘Stiltegebieden’, dat dus ook gezien de geluidsproductie.

2.2.2.4 Vitale steden en dorpen

Zoals uit de: ‘Omgevingsvisie’ valt af te leiden wil de provincie Utrecht dus kennelijk de verwachte (kwantitatieve) groei gewoon accommoderen, dus zowel die van de bevolking als van de werkgelegenheid. Hier ligt dan ook zoals ook uit het voorgaande naar voren komt meteen het grootste spanningsveld met de andere: ‘omgevingskwaliteiten/-waarden’ die men kennelijk eveneens wenst te realiseren.

Natuurlijk in de: ‘Omgevingsvisie’ is ten aanzien van die verstedelijking, waarbij het dan alleen al als het over de toename van het aantal woningen in de provincie Utrecht tot 2040 gaat om een bandbreedte tussen de 115.000 en 145.000 woningen en tot 2050 nog eens 32.000 woningen extra, een ‘voorkeursvolgorde’ aangegeven, namelijk (vergelijk in deze ook de zogenaamde: ‘Ladder voor duurzame verstedelijking’):

- zoveel mogelijk binnenstedelijk/binnendorps (binnen het ‘stedelijk gebied’ nabij knooppunten);
- daarnaast in overig stedelijk gebied;
- eventuele nieuwe (grootschalige) uitleg koppelen aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors.

Op zich kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat als er dan toch keuzen zouden moeten worden gemaakt zich in een dergelijke voorkeursvolgorde vinden, dat ook om toch zoveel mogelijk van de binnen de provincie Utrecht aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie te kunnen sparen, evenals van het oogpunt van duurzaamheid, maar de belangrijkste kernvraag blijft o.i. toch, of het wel mogelijk is dergelijke grote aantallen woningen te bouwen, dat dus boven wat er met de zogenaamde VINEX-opgave (en daarna nog VINAC) is gebouwd, zonder dat dat dus ten koste gaat van de: ‘Utrechtse Kwaliteiten’ en in het bijzonder de: ‘Utrechtse Landschappen’. Natuurlijk de provincie zet ook sterk in op het stapelen van functies, dus meervoudig ruimtegebruik, maar zoals ook uit de: ‘Plan-MER’ naar voren komt is toch de verwachting dat dergelijk grote opgaven, ook al kan dan daarin voor een deel in het stedelijke gebied worden voorzien, uiteindelijk toch ten koste zal gaan van binnen de provincie Utrecht aanwezige: ‘Utrechtse Landschappen’.

Inmiddels is in die zin dus ook zoals u ongetwijfeld bekend binnen de: ‘Regio Utrecht’ dus diverse verkennende studies uitgevoerd, met dus in het kader van wat dat de: ‘Contour REP’ wordt genoemd dus als (voorlopige) resultante zowel een: ‘Kaart van Altijd’ (met 67.000 extra woningen tot 2030) en een: ‘Kaart van Alles’ (met 200.000 extra woningen) en als je dan die kaarten beziet dan kleurt met name het centrale deel van de provincie Utrecht dus uiteindelijk gewoon grotendeels ‘rood’ (zie hiertoe dus ook Bijlage 2: ‘Kaart van Altijd’ en ‘Kaart van Alles’)

Juist gezien de effecten van dergelijke grootschalige woningbouwplannen is o.i. dus wel degelijk een herbezinning nodig en dienen er in die zin dus o.i. gewoon in het kader van de voorliggende: ‘Omgevingsvisie’ ook keuzen te worden gemaakt. Dus men name of wel altijd aan de (volledige) kwantitatieve groei tegemoet moet worden gekomen of juist te besluiten voor je ook echt bepaalde ruimtelijke kwaliteiten en dan in het bijzonder die van de ‘Utrechtse Landschappen’ in stand wil houden of je dan die groei in overleg met andere provincies en ook het rijk niet op een andere wijze zou moeten accommoderen, dat ook daarbij uiteraard dus nadrukkelijk rekening houdend met ter plaatse aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, evenals andere leefomgevingskwaliteiten.

Nu is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. uiteraard bekend, zoals ook hiervoor al enkele keren aan de orde gesteld, dat in voorliggende: ‘Omgevingsvisie en –verordening’ er geen locatiekeuzen worden gemaakt, althans niet wat betreft eventueel grootschalige nieuwbouwlocaties, ook al zijn deze dan wel indicatief op de: ‘Visiekaart’ aangegeven. Kennelijk is namelijk in overleg met de regio’s besloten voor een nadere invulling gebruik te gaan maken van zogenaamde programma’s en wel zogenaamde: ‘Regionale programma’s’, waarvoor dus inmiddels door de Staten ook het: ‘Kader Regionale Programmering’ is vastgesteld.
Juist als men evenwel de route via een: ‘Regionale programmering’ wil volgen, hetgeen men dus kennelijk beoogt, dan moet juist o.i. aan een: ‘Integraal toetings- of (nog beter) afwegingskader’) een belangrijke rol worden toegekend, dus een kader waar niet alleen op basis van de hiervoor gegeven ‘voorkeursvolgorde’ op bepaalde mogelijke locaties wordt voorgesorteerd, maar m.b.t. gegeven locaties ook een zorgvuldige afweging m.b.t. ter plaatse aanwezige (ruimtelijke) kwaliteiten mogelijk is, inclusief met name ook aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie. En alhoewel dan in met name de: ‘Omgevingsvisie’, Hoofdstuk 6.3: ‘Omgevingskwaliteit’ dus een aantal kwaliteiten worden aangegeven waarmee in algemene zin en ook per als zodanig onderscheiden ‘gebiedstype’ rekening zou moeten worden gehouden, kan dat o.i. nog niet als het o.i. dringend noodzakelijk geachte: ‘Integrale afwegingskader’ worden gezien.

Nu wordt ook in met name de: ‘Plan-MER’ aangegeven dat er t.a.v. de: ‘Regionale programma’s’ er naar verwachting nog een aparte: ‘Plan-MER’ zal moeten worden opgesteld, maar dan zou het dus wel goed zijn als er al een helder: ‘Integraal afwegingskader’ ligt, waarbij dan mogelijk aan het eerder in die zin naar voren gebrachte: ‘Rad van de Leefomgeving’ een bepaalde/belangrijke rol kan worden toegekend, ook om verschillende alternatieven op een integrale en zorgvuldige wijze te kunnen afwegen.

Los van de hiervoor aan de orde gestelde: ‘Regionale programmering’ heeft men kennelijk als Staten ook besloten dat m.b.t. het verbeteren van de vitaliteit van (kleine) kernen er bij iedere kern 50 woningen nabij het ‘Stedelijk gebied’, dus wat dan vroeger als de ‘rode contour’ werd aangeduid, mogen worden gebouwd, zij het dus wel onder een aantal voorwaarden (zie in deze dus ook het Statenvoorstel: ‘Afwegingskader uitbreidingslocaties voor wonen’) . En alhoewel dan eerst moet worden aangetoond of daaraan niet in het: ‘Stedelijk gebied’ tegemoet kan worden gekomen, ontbreekt ook hierbij o.i. wel degelijk een: ‘Integraal afwegingskader’. Natuurlijk ook hierbij wordt gesteld dat ook moeten worden gekeken naar andere: ‘Instructieregels’ uit de: ‘Omgevingsverordening’, maar eerder heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. al meegemaakt hoe rekkelijk dan in een keer de regels uit de: ‘PRS/PRV (Herijking, 2016)’) zijn, zoals o.a. in kader beroepsprocedure nieuwbouw Triodosbank op het landgoed de Reehorst, dat nota bene een integraal deel uitmaakt van zowel de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) als het Nationale Natuurnetwerk (NNN). Dus ook hierbij is dan van belang indien op een bepaalde plek meerdere ‘Instructieregels’ van toepassing zijn, zoals op veel plekken het geval zal zijn, hoe dan de ‘afweging’ tussen diverse ‘Instructieregels’ plaatsvindt.

Wat hiervoor over wonen is gezegd, geldt overigens in vergelijkbare mate voor werken. Juist door het creëren van grote aantallen nieuwe banen wordt dan alleen al voor de Regio Utrecht in de zogenaamde: ‘Contour REP’ van extra 86.000 arbeidsplaatsen gesproken, hetgeen dus ook weer tot een extra druk op de woningmarkt leidt, de infra, etc., zal leiden.

Dan zijn dus ook in de: ‘Omgevingsvisie’ een tweetal zogenaamde ‘Experimenteergebieden’ aangewezen, zoals dus het Eiland van Schalkwijk (zie in deze ook de: ‘Omgevings-

verordening', Art. 1.8)) en ook het USP (kennelijk nog niet in de: 'Omgevingsverordening' opgenomen).
Nu bestaan er op zich geen bezwaar tegen om bepaalde gebieden als 'Experimenteerruimte' aan te wijzen, juist om ook aan innovaties een kans te kunnen bieden, maar zoals u ongetwijfeld bekend ligt nu juist het USP (voorheen de Uithof) in een uiterst kwetsbare omgeving, waarbij in het verleden al eens bij de bouw van het Princes Maxima Kinderziekenhuis is gebleken hoe makkelijk bepaalde grenzen (lees: 'rode contour') kan worden opgerekt. Juist gezien de kwetsbare ligging te midden van diverse landgoederen, zoals dus Amelisweerd, Rhijnauwen, Oostbroek (en eigenlijk ook Sandwijck), is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er dan ook niet direct een voorstander van dat met name het USP als 'Experimenteerruimte' wordt aangewezen, maar dat juist binnen de bestaande contouren wordt bezien hoe tot een optimalisatie van in die zin bij het USP passende functies, inclusief ook groen, kan worden gekomen. Als zodanig is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. ook betrokken bij de: 'Omgevingsvisie USP' zoals deze thans door de gemeente Utrecht voor het USP wordt opgesteld en heeft zij in die zin dus ook haar zorgen over de toekomstige ontwikkeling van het USP overgebracht, evenals de kansen tot een verdere vergroening/verduurzaming die zij in die zin overigens ook ziet.

2.2.2.5 Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar
Juist wat bereikbaarheid betreft zou de provincie Utrecht dus ook echt voor een 'omslag' van automobiliteit naar echt duurzame vormen van mobiliteit moeten gaan, dus ook echt de keuze voor het (H)OV en de fiets moeten maken.

Zoals bekend speelt in die zin als jaren (o.a.) de verbreding van de A-27. Dat terwijl er in die zin gewoon o.i. goede alternatieven zijn, namelijk 2 x 6 in de bak, naast dus het stimuleren van het (H)OV en de fiets (zie in deze dus de nadere uitwerking hiervan op basis van de zogenaamde 'Ladder van Verdaas': 'Het duurzame Alternatief - Kracht van Utrecht 2.0' SOESA et al., 2010)').

Natuurlijk de provincie refereert wat betreft het stimuleren van het (H)OV ook naar zogenaamde 'Wiel met spaken' dat dan als model door U-NED rondom de vervoersproblematiek rondom Utrecht is gelanceerd, maar toch blijf ook hierbij onduidelijk hoe daaraan uiteindelijk vorm wordt gegeven en ook daarbij dan nadrukkelijk ook rekening houdend met rondom de stad Utrecht aanwezige waarden van natuur, landschap als cultuurhistorie.

In ieder geval is de Stichting dus geen voorstander voor het doortrekken van het (H)OV, dus de tram, vanuit het USP in de richting van Zeist en Amersfoort, zeker niet als deze parallel aan de A-28 geprojecteerd, met dus naar verwachting effecten op zowel het landgoed Oostbroek, als ook de hier gelegen robuuste natuurcorridor tussen het Vechtplassengebied en het Kromme Rijngebied, met als cruciale schakel het wildviaduct onder de A28 de 'Wildsche Hoek' nabij het landgoed Vollenhove (zie in deze dus ook de als zodanig bijgevoegde Bijlage 1: 'Folder natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Ziest Zuid-West, 2009)'). Voor zover een dergelijk (H)OV er dan zou moeten komen, dat dus mede afhankelijk van de vervoerswaarde, zou deze dan ter hoogte van de Universiteitsweg en Utrechtseweg moeten worden geprojecteerd, alwaar feitelijk in de vorm van vrije busbanen reeds een dergelijke structuur aanwezig is.

Dan zet men dus tevens in, zoals hiervoor ook al onder het hoofdstuk 2.2.3.4: 'Vitale steden en dorpen' kort gememoreerd op de ontwikkelingen rondom zogenaamde 'Knooppunten'. In ieder geval is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus geen voorstander van de ontwikkeling van een nieuwe kern bij het Station Driebergen-Zeist,. Dit station zou zich als een

‘landgoedstation’ ontwikkelingen, dus als ‘groene poort’ voor het NPUH. Juist de ligging te midden van waardevolle landgoederen als de Reehorst, Beerschoten-Willinckshof, Bornia en de Breul, die allen dus niet alleen deel uitmaken van de CHS, maar ook het NNN, maakt o.i. met name deze locatie voor het ontwikkelen van een nieuwe kern ‘Rijnwijck’, zoals kennelijk zowel de gemeente Zeist als Utrechtse Heuvelrug voorstaan, o.i. totaal ongeschikt. Dan neemt niet weg dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. niet tegen een bepaalde transformatie van dit gebied is, maar dan wel binnen de hier aanwezige ‘rode/stedelijke contouren’, waarmee feitelijk met de nog vrij recent t.b.v. dit stationsgebied opgestelde: ‘Gebiedsvisie Stationsgebied Driebergen-Zeist (12 N Stedenbouw, 2014)’ een mooie aanzet (of zo u wilt voorzet) is gegeven.

2.2.3.6 Levend landschap, erfgoed en cultuurhistorie

Aantrekkelijke landschappen
De provincie Utrecht is letterlijk ‘rijk’ aan een aantal fantastisch mooie landschappen. Mede door de relatief grote diversiteit aan landschappen behoort de provincie Utrecht tot een van de mooiste provincies van Nederland. Daarbij gaat het dan om de volgende landschappen:

- Landschap Eemland;
- Landschap Geldersche Vallei;
- Landschap Groene Hart
- Landschap Rivierengebied’
- Landschap Utrechtse Heuvelrug.

Hierbij neemt dan het: ‘Landschap van de NHW’ nog een aparte positie in, aangezien deze door diverse landschappen heen loopt. Hetzelfde kan feitelijk van de ‘Grebbelinie’ worden gesteld, zij het dat de Limes zich binnen Utrecht voornamelijk tot het rivierengebied beperkt.

In de zogenaamde: ‘Kwaliteitsgidsen Landschappen’ worden met name de landschappelijke kwaliteiten van de binnen de provincie als zodanig aanwezige landschappen uitvoerig beschreven, evenals hoe bij eventuele ontwikkelingen met gegeven kwaliteiten rekening kan worden gehouden.

Zoals ook hiervoor reeds aangegeven is de stedelijke (en ook recreatieve) druk op betreffende landschappen thans al zeer groot. En deze zal door het accommoderen van alle opgaven, dus die op het gebied van de woningbouw, de werkgelegenheid, maar ook de energietransitie naar verwachting nog veel groter worden. In die zin wordt dus in de: ‘Plan-MER’ aangegeven dat verwacht mag worden dat de kwaliteit van met name de :‘Utrechtse Landschappen’ in de toekomst (nog verder) achteruit zal gaan.

Juist teneinde toch tot een adequate(re) bescherming van de provincie Utrecht voorkomende landschappen te komen, wil de Stichting toch allereerst voorstellen met een echte: ‘Kwaliteitskaart Utrechtse Landschappen’ te komen, waarbij dus ook echt de afzonderlijke kwaliteiten van die landschappen centraal staan en niet alleen zeer globale kwaliteiten zoals deze nu op de: ‘Omgevingsvisie’, Kaart 2: ‘Utrechtse Kwaliteiten’ en ook de Kaart 14: ‘Aantrekkelijke landschappen’ staan aangegeven en waarin feitelijk niets over de daadwerkelijk per onderscheiden landschapstype aanwezige kernkwaliteiten kan worden afgeleid (vergelijk overigens ‘Kwaliteitskaart’ uit de: ‘Visie Ruimte en Mobiliteit’ van de provincie Zuid-Holland’ en dan in het bijzonder die m.b.t. de: ‘Laag van cultuur- en natuurlandschappen’).

Verder zou o.i. toch moeten worden overwogen bepaalde bijzondere landschappen alsnog als een: ‘Bijzonder provinciaal landschap’ aan te wijzen (vergelijk in deze dus ook de:

Omgevingsvisie provincie Noord-Holland'), zoals bijvoorbeeld de Heuvelrug en het Kromme Rijngebied.

Zoals bekend zal de: 'Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)' naar alle waarschijnlijkheid door de UNESCO als werelderfgoed worden aangewezen, hetgeen op zich mooi zou zijn, dus wellicht ook dit landschap meteen als: 'Bijzonder (inter)Provinciaal Landschap' aan te wijzen.

Juist ook om landschappen ook adequaat te kunnen beschermen zouden o.i. - ook al wordt dan wel in de in die zin relevante: 'Instructieregels' naar de: 'Kwaliteitsgidsen Landschappen' verwezen, althans in de daarbij gegeven nadere: 'Toelichting - de kernwaarden zoals deze uit met name d(i)e 'Kwaliteitsgidsen Utrechtse Landschappen' naar voren komen o.i. toch veel dwingender in de: 'Instructieregels' als hard 'Toetsingskader' moeten worden vastgelegd. Dat teneinde daadwerkelijk te waarborgen dat die kernkwaliteiten door de lagere overheden ook als hard toetsingskader worden toegepast, aangezien het toch de ervaring is dat de gemeenten zich hier in de praktijk weinig aan gelegen laten liggen, zelfs niet als ze zelf een: 'Landschapsontwikkelingsplan (LOP)' beschikken (zie in deze overigens ook de recente publicatie van het PBL: 'Zorgen om landschap – Naar een landschapsinclusief ontwerp (PBL, 2020)', evenals overigens diverse publicaties van het College van Rijksadviseurs en ook het RLI).

Dan wordt m.b.t.: 'Aantrekkelijke landschappen' ook bijzondere aandacht gegeven aan het zogenaamde: 'Kernrandzone-beleid'. Juist om een verrommeling te voorkomen zet de provincie erop in dat gemeenten een specifiek beleid ontwikkelen om de (ruimtelijke) kwaliteit van deze kernrandzone's, die dus rondom elke kern voorkomen, te verbeteren. Punt bij dit alles is dat teneinde tot een verbetering van die kwaliteit te kunnen komen de provincie in haar beleid meteen ook nieuwe verstedelijking mogelijk maakt, waarbij de aard van die verstedelijking dan in redelijke verhouding zou moeten staan met de gewenste kwaliteitsverbetering. Daarbij stimuleert de provincie de gemeente(n) tot het samen met gebiedspartijen, inclusief ook de provincie Utrecht zelf, tot het opstellen van zogenaamde 'ontwikkelvisies', waarbij als daar met de provincie Utrecht overeenstemming wordt bereikt 'planinitiatieven' die daar binnen passen zonder nadere provinciale beoordeling kunnen worden uitgevoerd.
Nu is het natuurlijk op zich natuurlijk mooi dat er in de: 'Omgevingsvisie' (en voorheen de: 'PRS/PRV') bijzondere aandacht is voor de omgevingskwaliteiten in die zones die direct aan de dorpen en steden grenzen, juist dus ook aangezien daar vaak sprake is van een ongewenste verrommeling. Maar de ervaring leert toch dat bij de uitvoering van dit beleid, waarbij overigens in het verleden nog het opstellen van een: 'Gebiedsvisie' verplicht werd gesteld, dat toch vaak, zij het gelukkig niet altijd, eerder bepaalde gewenste 'rode ontwikkelingen' centraal stonden, dan dat ook echt de 'ruimtelijke kwaliteit' van deze zones centraal stond. In die zin zou het dus goed zijn, zoals ook hiervoor al op meerdere plaatsen aan de orde gesteld, dat t.b.v. in die zin te maken afwegingen er duidelijke(re) 'Integrale afwegingskaders' worden ontwikkeld.
Verder is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus ook niet duidelijk, net zoals hiervoor ook al m.b.t. de mogelijkheid voor gemeenten om nabij iedere kern 50 woningen te kunnen bouwen aangegeven, hoe men bij in die zin te maken afwegingen dan rekening houdt met andere waarden en dus 'provinciale belangen' zoals deze eveneens in veel 'kernrandzones' voorkomen. Ook in die zin zou het o.i. dus goed zijn, voor zover je dus al rode ontwikkelingen t.b.v. een bepaalde kwaliteitsverbetering van deze zones zou moeten willen

(toestaan), als ook hiervoor dan een duidelijk ‘Integraal afwegingskader’ als hard kader in de ‘Omgevingsverordening’ wordt opgenomen[12].

Aardkundig waarden
Verder natuurlijk mooi dat er in de ‘Omgevingsvisie’ en ook ‘-verordening’ bijzondere aandacht aan de binnen de provincie Utrecht aanwezige: ‘Aardkundige waarden’ wordt gegeven, dat dus in lijn met de bijzondere aandacht die de provincie Utrecht (gelukkig) altijd al voor die waarden heeft gehad.

Meer in het bijzonder wordt in die zin in de voorliggende Omgevingsvisie nu ook mede n.a.v. in die zin ingebrachte inspraakreacties ook aandacht gegeven aan het: ‘Geopark Heuvelrug, Gooi en Vecht’, maar het zou mooi zijn als de provincie Utrecht niet alleen uitspreekt dit burgerinitiatief te waarderen, maar dat ook zelf actief te ondersteunen.

2.2.3.8 Toekomstbestendige natuur en landbouw

Natuur(offensief)
Alhoewel dan in de: ‘Plan-MER’ is aangegeven dat door de beoogde ruimtelijke ontwikkeling er geen verdergaande negatieve effecten op de natuur zijn te verwachten, althans zo interpreteert de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de daartoe gegeven effectenanalyse, dat ook t.o.v. van de: ‘Autonome situatie’, aangezien de provincie in die zin gewoon aan het: ‘Akkoord van Utrecht’ vasthoudt, evenals men tevens meer inzet op een ‘natuurinclusieve landbouw’ is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. in die zin toch (veel) minder optimistisch. Zoals ook hiervoor reeds aangegeven staat op de schaal van de wereld (zie dus ook het zogenaamde: ‘IPBES-rapport’) en ook Europa (zie dus ook het rapport: ‘State of Nature in the EU (EEA-report, 2020)’) en ook Nederland (zie in deze dus o.a. ook het: ‘Living Planet Report Nederland – Natuur en landbouw Verbonden (WWF, 2020)’) de natuur/biodiversiteit dus ontzettend onder druk en zal het wat betreft het Utrechtse dus in die zin niet heel veel beter gaan, ook al zouden er dan t.a.v. bepaalde ecosystemen er bepaalde lichtpuntjes zijn.

Alleen al in die zin, ook al zijn daartoe de intenties in de: ‘Natuurvisie – Een plus op het Natuurbeleid 2.0’ dus positief, zou ook binnen de provincie Utrecht dus o.i. van een ‘natuuroffensief’ sprake moeten zijn (zie in deze overigens met name ook het rapport: ‘Een natuurlijker toekomst voor Nederland in 2120 (WUR, 2019)’).

Overeenkomstig haar: ‘Natuurvisie – Een plus op het natuurbeleid 2.0’ zet de provincie dan op de eerste plaats in op het voltooien van het NNN, dat dus teneinde tot een: ‘robuust natuurnetwerk’ te kunnen komen, evenals een adequate bescherming van dat NNN (zie in deze dus de: ‘Natuurvisie’, Pijler 1 – Natuur in een robuust netwerk’).
Daarnaast zet zij met name ook in op het versterken van de natuurkwaliteiten in de provincie Utrecht en dan in het bijzonder van de zogenaamde: ‘Natuurparels’, waaronder dan feitelijk grote delen van de provincie Utrecht vallen (zie in deze dus ook Bijlage 3: ‘Natuurparels provincie Utrecht’), dat dus op basis van daartoe in de Natuurvisie aangegeven 41 zogenaamde: ‘Icoonsoorten’, waar andere aandachtsoorten dan op mee moeten liften (zie in deze dus ook de: ‘Natuurvisie’, ‘Pijler 2 – Natuur met kwaliteit’).

[12] Overigens wordt het uiteraard wel door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. gewaardeerd dat ook hiervoor door de Provincie Utrecht een specifieke ‘Handreiking kwaliteit van kernzandzones (Provincie Utrecht, 2014)’beschikbaar wordt gesteld.

Wil men de daartoe in de: ‘Natuurvisie’ aangegeven doelen evenwel bereiken dan zullen deze o.i. ook op een adequate manier moeten worden doorvertaald in de voorliggende: ‘Omgevingsvisie’.

Teneinde daadwerkelijk tot een: ‘Robuust natuurnetwerk’ te kunnen komen zal men o.i. dus allereerst op het niveau van de provincie als geheel moeten bezien alwaar dan nog cruciale schakels ontbreken, dat dan mede in relatie tot het natuurnetwerk van Nederland als geheel en dan in het bijzonder die tot de aangrenzende provincies. In ieder geval gaat het daarbij dan o.i. o.a. om de robuuste verbinding tussen de Heuvelrug en de Veluwe en die in het verleden ook wel als het ‘Valleilint’ werd aangeduid Door deze robuuste verbinding is dan weliswaar in het verleden door Bleker een streep gezet, maar wil men voor bepaalde soorten, zoals o.a. de boommarter, tot levensvatbare populaties komen, dan zal men die verbinding toch weer moeten agenderen (zie in deze met name ook het rapport: Corridor Leusderheide (Alterra, 2004)’). Ook de Provincie Staten van Gelderland heeft zich in die zin met een daartoe in het kader van het vaststellen van de: ‘Omgevingsvisie Gelderland’ aangenomen amendement in positieve zin uitgesproken (zie in deze dus ook Bijlage 4: ‘Amendement Staten Gelderland Robuuste verbinding Veluwe – Heuvelrug), dus zou het mooi zijn als ook de Staten van Utrecht zich daarbij aansluiten. Daarnaast zou het dus goed zijn als ook nog eens wordt gekeken waar nu essentiële faunapassages ontbreken, zoals op de N-234 (ter hoogte landgoed Pijnenburg), teneinde op de Heuvelrug daadwerkelijk tot een in die zin aaneengesloten natuurnetwerk te kunnen komen.

Dan zal dus ook een adequate bescherming aan het NNN moeten worden gegeven. Ervaringen leren dat er telkenmale toch door ruimtelijke ontwikkelingen weer inbreuken op dat NNN ontstaan, niet in de laatste plaats door de verruimingen die in de loop van de tijd in de regelgeving of zo men wil ‘Instructies’ zijn ontstaan, zoals het mogelijk maken van de zogenaamde ‘Saldobenadering’. O.i. zou men nu ook echt voor het behoud van de natuur in het NNN, inclusief uiteraard Natura 2000-gebieden, moeten gaan, dus daarvoor alsnog een stringenter beschermingsbeleid moeten gaan voeren en alsnog van bijvoorbeeld de mogelijkheid tot saldering moeten afzien.
Ook zou het in die zin goed zijn als op de kaarten over het natuurnetwerk ook echt alle ecologische verbindingen (Inclusief bijbehorende ‘faunapassages’) zouden worden aangegeven, zodat ook met juist de kwetsbaarheid van die verbindingen adequaat rekening kan worden gehouden bij eventueel ontwikkelingen (zie hiertoe dus o.a. het: ‘Werkdocument ecologische verbindingen (Provincie Utrecht, 1993)’), ook al zijn op dat gebied natuurlijk wel ook actualisaties.

Verder zouden o.i. dus gewoon alle kansen die er zijn om aan de natuur een kwaliteitsimpuls te geven, of dat nu in de stad of het platteland is, ook daadwerkelijk moeten worden gaan opgepakt (zoals ook hiervoor al aangegeven zijn er inmiddels diverse: ‘Handreikingen’ beschikbaar om hieraan vorm te geven, zoals m.b.t. de stad het: ‘Natuurinclusief ontwerpen en bouwen’ en m.b.t. het landelijk gebied het: ‘Landschapsinclusief ontwerpen’, maar ook daadwerkelijk een ‘Natuurinclusieve landbouw’ te stimuleren.
Dus zou het de provincie Utrecht sieren als zij hieraan en dus in het bijzonder aan biodiversiteit[13], waarvoor de crisis dus net zo groot is als die m.b.t. tot het klimaat, met dus mogelijk in de toekomst ook grote gevolgen voor de zogenaamde ‘ecosysteemdiensten’ (zie in deze o.a. de website: ‘www.natuurlijkkaptitaal.nl), de aandacht gaat geven die dat toekomt. Dat dus met name ook vanuit de: ‘intrinsieke waarden’ van de bodem, het water, het groen/de natuur en het landschap, die in de voorliggende: ‘Omgevingsvisie’ toch

[13] Overigens zou de provincie in het kader van haar Natuurvisie’ nog met een ‘Biodiversiteitsvisie’ komen, maar tot op heden heeft de Stichting Milieuzorg Zeist daarvan geen kennis kunnen nemen.

enigszins, ook al wordt dan aan gegeven thema's dus wel aandacht gegeven, naar de achtergrond lijkt te zijn verdwenen.

Een en ander dus nog even los van de 'verstedelijkingsopgave' die de provincie (en ook de regio's en daaraan deelnemende gemeenten) zich kennelijk heeft/hebben gesteld, waardoor dus o.i. die natuur naar verwachting nog veel verder onder druk zal komen. Zoals de provincie Utrecht ongetwijfeld bekend wil de Regio Utrecht dan m.b.t. de verstedelijkingsopgave die zij ziet het groen mee laten 'groeien' (zie in deze dus ook het rapport: 'Ontwikkelbeeld groen en landschap (Regio Utrecht, 2019)', maar hoe dan een en ander vorm moet krijgen blijft dan dus toch (nog) onduidelijk. In die zin zou daaraan in voorliggende: 'Omgevingsvisie', dus op basis van het programma: 'Groen groeit mee', dan mede nader vorm moeten worden gegeven, dat dus met name door daar ook echt ruimte voor te reserveren.

Bosopstanden
In ieder geval zou het wel mooi zijn als de provincie ook nog t.a.v. van de provincie Utrecht met een eigen: 'Bossenstrategie' komt, waarvoor dan wel al een aantal uitgangspunten zijn vastgesteld, maar het zou dus mooi zijn, zowel vanuit het oogpunt van biodiversiteit als vanuit de klimaatproblematiek als ook daaraan in de voorliggende: 'Omgevingsvisie' de aandacht wordt gegeven die dat toekomt.

De Utrechtse Heuvelrug is het een na grootste bosgebied van Nederland en juist het ontwikkelen van een 'Bossenstrategie' moet o.i. in die zin van het grootste belang worden geacht, evenals een integrale natuurvisie voor dit bijzondere bos en heidegebied.
Wat betreft die Utrechtse Heuvelrug zou het tevens goed zijn als de ambities zoals deze in het document: 'NPUH - Ruimtelijke ambities voor het gebied (NPUH, 2017)') zijn vastgelegd, toch ook op een of andere wijze kunnen worden doorvertaald in voorliggende: 'Omgevingsvisie' en ook: '-verordening'. Meer in het bijzonder geldt dat ook voor de: 'Zoneringskaart' zoals deze thans voor de Heuvelrug wordt opgesteld, juist ook gezien de al maar toenemende recreatiedruk op dit gebied. Evenals zouden o.i. op de (doorgaande) wegen die door het NPUH lopen een regime van maximaal 60 km moeten komen, teneinde ook slachtoffers onder wilde dieren te voorkomen (zie in deze o.a. ook het burginitiatief: 'Heuvelrug in goede banen').

Landbouw
Ook hier is dan door de provincie Utrecht nog vrij recent een: 'Landbouwvisie' opgesteld, waarin dus is opgenomen dat de provincie Utrecht voor 2050 streeft naar een: 'natuurinclusieve, klimaatneutrale circulaire en ook diervriendelijke landbouw'. De vraag is daarbij of hierbij toch nog een verdere schaalvergroting van de agrarische bouwvlakken, zij het voor de grondgebonden landbouw en onder voorwaarden, moeten worden toegestaan, dat dus ook niet alleen vanuit de stikstofproblematiek (zie dus ook het rapport: 'Niet alles kan overal (Commissie Remkes, 2020)'), maar ook gezien het in het algemeen toch relatief kleinschalige karakter van de binnen de provincie Utrecht voorkomende landschappen.

2.2.4 Regionale uitwerking
Dan wordt in de: 'Omgevingsvisie' dus veel aandacht gegeven aan de ontwikkelingen binnen de Regio's, zoals dus de: 'Regio U 16', de: 'Regio Amersfoort' en de: 'Regio Food-Valley'.
Natuurlijk is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. bekend dat de gemeenten zich om de steden Utrecht, Amersfoort én ook Wageningen/Ede/Barneveld (inclusief dus de Utrechtse gemeenten Rhenen, Veenendaal en Renswoude) hebben gegroepeerd, waaraan dan door die gemeenten alhoewel daar dan geen wettelijke basis voor is (in het kader van een

‘gemeenschappelijke regeling’) kennelijk toch een belangrijke betekenis wordt toegekend. In die zin loopt binnen de betreffende Regio Utrecht thans een vergelijkbaar proces als dat door de provincie Utrecht in het kader van de voorliggende: ‘Omgevingsvisie’ en ‘-verordening’ wordt doorlopen, met dus ook het opstellen van regionale visies, zoals dus binnen de Regio Utrecht een ruimtelijk economische visie, met dus inmiddels een: ‘Ruimtelijk Economische Koers (REK)’, een: ‘Contour REP’, uiteindelijk volgend jaar uitmondend in een: ‘Ruimtelijk Economisch Perspectief Regio Utrecht’. Een en ander dan mede in relatie tot een door het Rijk geïnitieerde: ‘MIRT-Oost’ en ook in samenhang met: ‘U-NED’. Daarnaast lopen er dus ook nog de processen van de RES-sen, die door dezelfde Regio’s worden opgepakt

Zoals in de: ‘Omgevingsvisie’ aangegeven heeft dus de provincie Utrecht kennelijk besloten wat betreft eventuele (grootschalige) woningbouwlocaties, werkgelegenheidslocaties en ook mobiliteit, evenals die met betrekking tot de energietransitie, daarbij niet langer zelf de ‘regie’ te nemen, maar deze toch voornamelijk aan de regio’s over te laten. Dat dus door de keuze voor een: ‘Regionale programmering’ te maken. Zoals ook hiervoor al in algemene zin aangegeven, staat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. daar zeer kritisch tegenover. Door immers de regie ten aanzien van gegeven (ruimtelijke) ontwikkelingen voornamelijk bij de regio’s te leggen, dat dus zonder een: ‘Integraal afwegingskader’, bestaat er immers toch een grote kans dat die ontwikkelingen, voor zover je die daaraan dus tegemoet zou moeten komen, tot een aantasting van de: ‘Utrechtse kwaliteiten’ en dan in het bijzonder die van de: ‘Utrechtse Landschappen’ zullen leiden (zie in deze dus met name ook de effectenbeoordeling uit de: ‘Plan-MER’).

2.2.4.1 Regio U 16

Met name over de ontwikkelingen zoals deze kennelijk voor de Regio Utrecht worden voorgestaan, bestaan dus bij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o., zo zal ook uit het voorgaande duidelijk zijn, grote bedenkingen, dat met name ook gezien de grote woningbouwopgave (104.000 woningen tot 2040) en ook werkgelegenheidsopgave (86.000 arbeidsplaatsen) die men zich daarbij heeft gesteld. Met name een dergelijke ambitie tot het creëren van 86.000 nieuwe arbeidsplaatsen leidt dan naar verwachting weer tot het deels aantrekken van mensen van buiten de provincie, met dus een nog grotere druk op de woningmarkt, het mobiliteitssysteem, de energietransitie, etc..
In die zin is de Stichting dus een voorstander van een algehele herbezinning (dus letterlijk: ‘Pas op de plaats’) i.r.t. waar we nu echt met zijn allen in de provincie Utrecht naar toe willen en of we ons dus niet veel meer zouden moeten richten op kwaliteit dan op kwantiteit, daarbij ook mede in acht nemend dat juist groen ook voor bedrijven een steeds belangrijker vestigingsfactor is. Door daar bij ontwikkelingen toch steeds maar weer een inbreuk op te plegen werkt dat uiteindelijk dus in vele opzichten als contraproductief uit.

Wat dan de bouw van grote aantallen woningen betekent, hetgeen dan nader op basis verstedelijkingsmodellen MIRT-Oost/U-NED nader is uitgewerkt, laten dus beide kaarten: ‘Kaart van Altijd’ en ‘Kaart van Alles’ zien (zie in deze ook Bijlage 2: ‘Kaart van Altijd’ en ‘Kaart van Alles’). Natuurlijk zullen er nog optimalisaties komen, aangezien daarbij dus bijvoorbeeld nog geen rekening is gehouden met de groenopgave waarvoor men zich in die zin eveneens gesteld ziet (zie in deze dus ook het rapport: ‘Ontwikkelbeeld Groen en Landschap (Regio Utrecht, 2019’)’, evenals onderstaande kaart uit dat: ‘Ontwikkelbeeld groen en landschap’), maar duidelijk zal zijn dat door betreffende opgaven belangrijke delen van de provincie Utrecht van ‘groen’ uiteindelijk naar ‘rood’ zullen verkleuren, met dus alle gevolgen voor aldaar aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, evenals leefomgevingskwaliteiten.

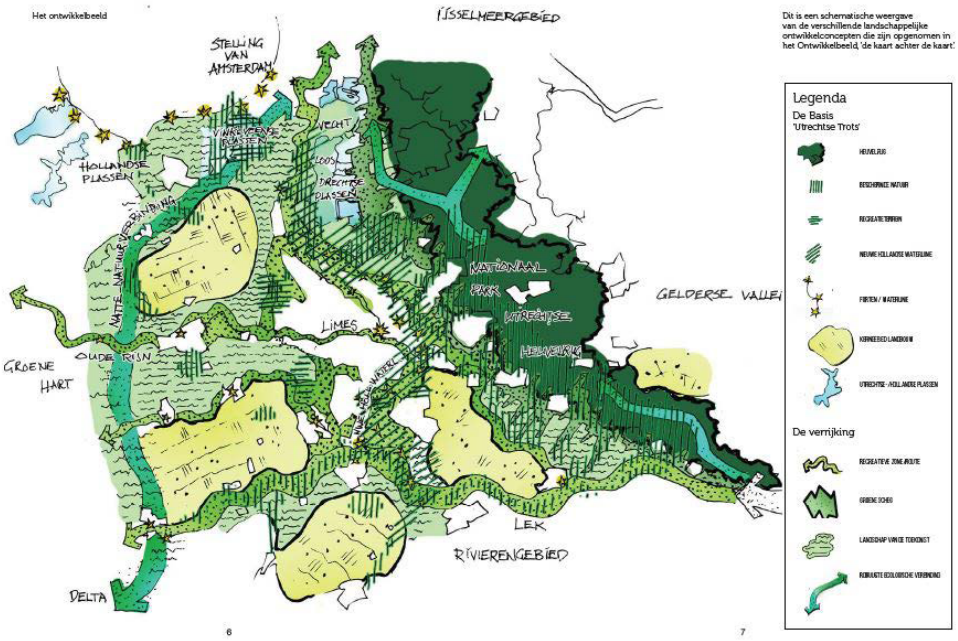

Fig: 'Ontwikkelbeeld groen en landschap U16'

2.2.4.2 Regio Amersfoort

Wat betreft de Regio Amersfoort is dan een vergelijkbaar proces doorlopen met dus de: 'Regionale Ruimtelijke Visie Regio Amersfoort' als resultante. In ieder geval is het dus zo, althans dat heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. uit die visie zo begrepen, dat men op basis van die visie bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen nadrukkelijk met de op een bepaalde locatie aanwezige ruimtelijke kwaliteiten rekening wil houden.

Meer in het bijzonder is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. hierbij wel zeer kritisch over het proces zoals dat in het kader van de 'RES Regio Amersfoort' is doorlopen en waarbij men kennelijk toch vast lijkt te houden aan een aantal windmolens op de Leusderheide, alhoewel dat aantal op last van Defensie wel zou zijn teruggebracht van 14 naar 7 windmolens. Niet alleen is de Leusderheide evenwel (ook) een belangrijk natuurgebied, met o.a. 44 paar nachtzwaluwen, evenals ligt dat centraal op de Heuvelrug, waar je o.a. gewoon dus geen windmolens zou moeten willen plaatsen.

2.2.4.4 Regio Food Valley

Binnen de Regio Food Valley speelt dan met name ook de problematiek van de: 'Intensieve veehouderij', waarvoor ook een speciale 'Menu-Kaart' is ontwikkeld (zie in deze ook de: 'Menukaart Regio Food Valley (Regio Food Valley, 2018)'). Meer in het algemeen ligt dus hier met name ook een grote opgave om tot een circulaire, natuurinclusieve landbouw te komen, dus duurzame voedselproductie en ook een gezonde leefomgeving (overigens niet alleen wat betreft geur en fijn stof, maar ook m.b.t. zogenaamde zoönosen). In die zin is het dus goed dat daar op basis van de door diverse partijen afgesloten: 'Regio Deal Food Valley' een versnelling aan kan worden gegeven.

2.2.5 Uitvoering

Hierbij zal met name worden ingegaan op nieuwe hoofdstukken: 'Participatie' en ook: 'Omgevingskwaliteit', evenals het hoofdstuk over: 'Monitoring en evaluatie'.

2.2.5.1 Participatie

Zoals ook eerder aangegeven is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. niet alleen positief over de wijze waarop de provincie Utrecht op interactieve wijze vorm heeft gegeven aan de

voorliggende: ‘Omgevingsvisie’, met dus grote publiekmanifestaties in de Jaarbeurs (bij de start) en ook Woudschoten (bij presentatie ‘Horizon Utrecht 2050’), bij die laatste ook met kunstmanifestatie studenten HKU, evenals ook diverse themagerichte ateliers (op locatie) én dus ook de mogelijkheden aan ‘stake-holders’ op de: ‘Concept-Voorontwerp Omgevingsvisie’ en ‘-verordening’ een reactie te geven, naast dus ook diverse informatie-bijeenkomsten ten tijde van officiële ter inzage legging van de voorliggende: ‘Ontwerp-Omgevingsvisie’ en ‘-Verordening’.

Zoals ook in de: ‘Ontwerp-Omgevingsvisie’ aangegeven maakt participatie een wezenlijk deel uit van de ‘Omgevingswet’, ook al zouden overheden dan vrij zijn daar zelf vorm aan te geven.

In ieder geval is het dus goed dat de provincie Utrecht nu ook zelf een beleid gaat ontwikkelen hoe vorm te geven aan burgerparticipatie en ook burgerinitiatieven, een en ander overigens in lijn met de motie zoals deze ten tijde van de behandeling in de Eerste Kamer van de: ‘Uitvoeringswet Omgevingswet’ m.b.t. participatie is aangenomen[14],.
Wel zou het o.i. goed zijn dat men daarbij toch ook vastlegt in welke fase van het proces op basis van de zogenaamde ‘Participatieladder’ dan welke participatiestatus men dan toe wil passen, zodat dat ook voor iedereen duidelijk is. Waarbij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er voorstander van is ‘stake-holders’ zo interactief mogelijk bij het ontwikkelen van visies, etc., te betrekken, zo mogelijk op basis van consent (vergelijk ook aanpak: ‘Gebiedsontwikkeling Nieuwe Stijl (GONS)’ in de gemeente Zeist).

2.2.5.2 Omgevingskwaliteit
Dan eveneens mooi dat in de voorliggende: ‘Omgevingsvisie’, dat dan mede op basis van de inspraakreacties op de: ‘Voorontwerp-Omgevingsvisie’ en ‘-verordening’, nu ook aan de bij toekomstige ontwikkelingen te bereiken: ‘Omgevingskwaliteit(en)’ bijzondere aandacht wordt gegeven. Zoals evenwel ook op diverse plaatsen hiervoor aangegeven is in die zin o.i. evenwel nog een aanzienlijke (verdergaande) kwaliteitsslag mogelijk en ook nodig.

Allereerst is het dus dat dan weliswaar een algemene lijst opgesteld, aan welke aspecten dan bij ontwikkelingen zou moeten worden voldaan, evenals per ‘gebiedstype’, maar onduidelijk blijft toch welke van de daarbij gegeven aspecten ook verplichtend zijn.

Daarnaast is het dus zo dat voor een bepaalde locatie/gebied vaak diverse belangen spelen, die dan al dan niet in de: ‘Omgevingsverordening’ in bepaalde: ‘Instructieregels’ zijn doorvertaald. Dan is het dus o.i. van belang dat er een helder: ‘Integraal afwegingskader’ beschikbaar is teneinde tot een zorgvuldige afweging te kunnen komen. Zo mogelijk zou daarbij dan een zogenaamde: ‘Leefomgevingstoets’, dat dus op basis van het: ‘Rad van de Leefomgeving’ een belangrijke rol kunnen spelen, waarbij dan dus wel ook duidelijk moet zijn welke gewichten men aan bepaalde (kwetsbare) kwaliteiten toekent. Ook zou dus per ‘gebiedstype’ gewoon kunnen worden vastgelegd welke ‘(milieu)kwaliteitseisen’ daarvoor gelden, zodat iedereen weet waar ze wat dat betreft aan toe zijn (zie in deze dus met name ook de: ‘Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling – Vernieuwd instrumentarium leefbaarheid/duurzaamheid in ruimtelijke plannen (Provincie Utrecht, 2015)’).

Meer in het bijzonder is het dus zo dat het teneinde kwetsbare kwaliteiten/waarden niet alleen goed in beeld te hebben, maar ook bij de afwegingen een belangrijke rol te laten

[14] Zie in deze dus ook de gewijzigde motie van lid Moren, c.s. zoals die t.a.v. van participatie is aangenomen door de Eerste Kamer ten tijde van de behandeling van de: ‘Invoeringswet Omgevingswet’.

spelen het dus o.i. van belang is dat in de hele: ‘Omgevingsvisie’ en ‘-verordening’ dus de: ‘Lagenbenadering’ wordt toegepast.

Tenslotte kent de provincie Utrecht dus vele: ‘Handreikingen’ die derden kunnen helpen om tot in ruimtelijk zin zorgvuldige keuzen te kunnen komen, dus zou het o.i. goed zijn, voor zover deze niet in bepaalde ‘Instructieregels’ zijn te verwerken (maar zie dus de eerdere opmerkingen m.b.t. de zogenaamde: ‘Kwaliteitsgidsen Landschappen’), deze dan in ieder geval in het gegeven hoofdstuk over ‘Omgevingskwaliteit’ (op interactieve wijze) kenbaar te maken, ook als algeheel overzicht.

2.2.5.3 Monitoring en evaluatie

Dan moet dus, zeker ook vanuit de keuze voor een: ‘Regionale programmering’ dus aan ‘monitoring en evaluatie’ een belangrijk gewicht worden toegekend. Dan dienen o.i. daarvoor wel goede ‘tools’ beschikbaar te zijn, zoals dus bijvoorbeeld de: ‘Leefomgevingstoets’ op basis van het: ‘Rad van de Leefomgeving’. Daarbij zou dan natuurlijk ook volop van de gegevens van de: ‘Staat van Utrecht’ gebruik kunnen worden gemaakt.

2.3 Interim-Omgevingsverordening

In de: ‘Intermim-verordening’ wordt dan een overzicht van de: ‘Instructieregels’ gegeven, evenals een: ‘Toelichting’ daarop, inclusief ook de bij de : ‘Instructieregels’ behorende ‘Kaarten’.

Ook bij dit hoofdstuk zal eerst een algemene reactie worden gegeven, alvorens hoofdstukgewijs (dus themagewijs) op bepaalde: ‘Instructieregels’ zelf zal worden ingegaan.

2.3.1 Algemeen

In de: ‘Omgevingsverordening’ zijn dan de: ‘Instructieregels’ opgenomen die dus met name er voor dienen te zorgen dat bij toekomstige afwegingen met in die zin aangeven ‘provinciale belangen’ rekening wordt gehouden. De: ‘Instructieregels’ worden dan weliswaar themagewijs gepresenteerd, maar als je digitale versie beziet (dus via met name ook ‘planviewer’) is het dus mogelijk welke van de gegeven: ‘Instructieregels’ dan voor een bepaalde locatie van toepassing zijn.

Meer in het bijzonder is mede n.a.v. de op de: ‘Voorontwerp-Omgevingsverordening’ ingebrachte inspraakreacties de verordening op aantal punten bijgesteld, zoals o..a. het opnemen van een bijlage over ‘Wezenlijke kenmerken en waarden’ van het NNN, evenals ‘Berekenen compensatietoeslag ontwikkeling van groot openbaar belang’, waarvoor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de provincie Utrecht ook erkentelijk is.

Als je van dan van gelegenheid die met name de ‘planvieuwer biedt om te bezien welke: ‘Instructieregels’ dan voor een bepaalde locatie/plek/gebied van toepassing moeten worden geacht maakt zie je meteen dat voor een bepaald gebied vaak dus meerdere: ‘Instructieregels’ van toepassing zijn. Dat geldt bijvoorbeeld voor de zogenaamde: ‘Kernrandzones’, waar bijvoorbeeld behalve de mogelijkheid om nabij de kernen 50 woningen te kunnen bouwen, zij het dus onder aantal voorwaarden, in bepaalde gevallen ook de beschermingsregels voor het NNN van kracht zijn, evenals bijvoorbeeld die van de CHS. De vraag is dan hoe men zo tot een zorgvuldige afwegingen van diverse belangen kan komen. Juist in de zin zou het dus toch goed zijn, als ook in voorgaande al meerdere keren aan de orde gesteld, dat er een: ‘Integraal afwegingskader’ komt, waarbij ook duidelijk is aan welke belangen in bepaalde situaties dan de prioriteit bij een bepaalde afweging wordt gegeven.

Een sprekend voorbeeld is wat dat betreft o.i. de voorgenomen planologische ontwikkeling rondom het zogenaamde 'Hessing-/Verweliusterrein'. Voor dat terrein waren er eerst plannen binnen de zogenaamde 'rode contour', waar ook door de Raad van State uiteindelijk m.b.t. de daartegen ingestelde beroepen haar goedkeuring is gegeven. Daarna zijn er, dus na het failliet gaan van Hessing, door de nieuwe eigenaar nieuwe plannen ontwikkeld, die zich ook buiten de 'rode contour', thans in de: 'PRS/PRV' en ook voorliggende: 'Omgevingsvisie en – Verordening' als: 'Stedelijk gebied' aangeduid, uitstrekken. Teneinde de door de initiatiefnemer beoogde plannen mogelijk te maken is dan zoals het zogenaamde: 'Kernrandzone-beleid' dat (aanvankelijk) vereist(e) een zogenaamde: 'Gebiedsvisie' opgesteld, waarbij ook de provincie Utrecht zelf betrokken was. Nu gaat het hier niet zomaar om een gebied. Zo is het gebied alwaar de uitbreiding is voorzien gelegen in de nabijheid van de Werken van Griftenstein, die deel uitmaken van de NHW, met dus ook bijbehorende schootsvelden[15]. Als zodanig maakt het gebied dan als 'Militair Erfgoed' deel uit van de: 'Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)'. Ook ligt het gebied aan de as van de Stichtse Lustwarande (SLW), ook al maakt het in die zin geen deel uit van het gebied dat als: 'Historische buitenplaatsenzone' in de 'PRS/PRV (Herijking 2016)' als: 'CHS' is aangeduid. Verder is het gebied waar de uitbreiding is voorzien gelegen binnen het: 'Nationale Natuurnetwerk (NNN)'. Door het gebied loopt immers een belangrijke ecologische verbindingszone, namelijk die van het Vechtplassengebied naar het Kromme Rijngebied (zie in deze dus ook Bijlage 1: 'Folder natuur verbinden en behouden'), t.b.v. waarvan thans ook nu juist ook ter hoogte van de Werken van Griftenstein onder de N-237 een faunapassage wordt aangelegd (zie in deze dus overigens ook de publicatie: 'Ecopassage Griftenstein bij de N237 (Alterra, 2009)').
En alhoewel een bestemmingsplanprocedure voor de gegeven ontwikkeling thans nog loopt, is het dus de verwachting dat gezien de ligging in de zogenaamde 'Kernrandzone', evenals gebruik makend van de: 'NNN-Saldobenadering' de gemeente De Bilt deze ontwikkeling toch mogelijk wil gaan maken, ondanks de waarden die met deze ontwikkeling in het geding zijn.
Teneinde een zorgvuldige afweging te kunnen maken, wordt in die zin voor dergelijke situaties dus thans een duidelijk: 'Integrale afwegingskader' node gemist, waarbij aan de (kwetsbare) waarden die op een bepaalde plek aanwezig zijn ook echt een adequate bescherming kan worden gegeven, tenminste als je aan de: 'Utrechtse Kwaliteiten', inclusief die van de 'Utrechtse Landschappen', waar ook de natuur dan deel vanuit maakt, ook dat belang wilt toekennen zoals dat met voorliggende: 'Omgevingsvisie en - verordening' wordt voorgestaan.

Verder is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus in algemene zin opgevallen dat er weliswaar een aantal algemene: 'Instructieregels' zijn opgenomen ter bescherming van de waarde van de 'ondergrond en bodem' (zie dus ook de: 'Omgevingsverordening', Hoofdstuk 3: 'Ondergrond en bodem'), maar dat deze voor de bovengrond feitelijk ontbreken, ook al wordt daaraan in bepaalde gevallen bij de afzonderlijke themahoofdstukken aandacht aan gegeven, zoals bijvoorbeeld in de: 'Omgevingsverordening', Hoofdstuk 4. 'Bereikbaar en mobiliteit', Hoofdstuk 4.7: 'Geluid provinciale wegen'.
In die zin zou het o.i. goed zijn, als toch ook in algemene zin voor de: 'Bovengrond' een aantal algemene uitgangspunten/voorwaarden worden aangegeven, zoals dus 'omgevingswaarden' t.a.v. bijvoorbeeld de te bereiken luchtkwaliteit, maar ook geluidsbelasting.

[15] Overigens is bij de nominatie tot aanwijzing van de NHW tot Werelderfgoed wonderlijk genoeg kennelijk alvast rekening gehouden met de door de initiatiefnemer beoogde uitbreiding van het Hessing-/Verweliusterrein.

Juist in de: ‘Omgevingsvisie’ wordt mede het bereiken van een schone lucht en ook geluidsarme leefomgeving als: ‘Provinciaal belang’ aangeven, evenals dat ook (in zekere zin) als ‘Provinciaal belang’ in de: ‘Omgevingsverordening’ als zodanig verwoord, zij het in de: ‘Algemene Toelichting (zie in deze dus de: ‘Omgevingsverordening’, ‘Algemene Toelichting’, pag. 124 en dan onder ‘*Provincieaal belang’*: ‘Stad en land gezond’ en vervolgens onder ‘Bevorderen van een gezonde leefomgeving’). In die zin zouden dus alsnog o.i. als ‘doelbereik’ in de: ‘Omgevingsverordening’ het bereiken van de WHO-advieswaarden voor een schone lucht en een geluidsarme leefomgeving moeten worden opgenomen. Evenals mogelijk ook andere ‘omgevingswaarden’ teneinde dus binnen de provincie bepaalde doelen voor een gezonde leefomgeving te kunnen bereiken (zie in deze dus wederom de: ‘Leidraad Duurzame gebiedsontwikkeling – Vernieuwd instrumentarium leefbaarheid/Duurzaamheid in de ruimtelijke plannen (Provincie Utrecht, 2015)’). Wat betreft die luchtkwaliteit is het wellicht dan ook mogelijk om bijzondere aandacht aan de aanpak van met name ook de: ‘houtrook’ te besteden, waarvan het toch inmiddels bekend dat deze in met name binnenstedelijke gebieden vaak een van de belangrijkste bronnen is voor luchtverontreiniging (zie overigens dus ook de: ‘Samenwerkingsagenda Schone Lucht (Provincie Utrecht, 2018)’).

Wat betreft de: ‘Instructieregels’ kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich dan in algemene zin vinden in de voorstellen zoals deze in de zin door de provinciale milieuorganisaties in hun zienswijze op de: ‘Omgevingsverordening’ naar voren worden gebracht. Hierna zal ook de door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zelf ook nog, dat soms ook in aanvullende zin, op een aantal: ‘Instructieregels’ worden ingegaan.

2.3.2 Instructieregels

2.3.2.1 Bereikbaarheid en mobiliteit

In algemene zin zou het mooi zijn teneinde duurzame mobiliteit binnen de provincie Utrecht te bevorderen dat men als: ‘Instructieregel’ t.a.v. nieuwe ontwikkelingen de basisprincipes zoals deze uit de ‘Ladder van verdaas’ naar voren komen ook daadwerkelijk gaat toepassen (zie ook onderstaand fig. ‘Ladder van Verdaas (naar: ‘Het duurzame Alternatief - Kracht van Utrecht 2.0’).

Fig.: ‘Ladder van Verdaas (naar: ‘Het duurzame alternatief - Kracht van Utrecht 2.0’)

T.a.v. provinciale wegen zou dus als: ‘Instructieregel’ moeten worden opgenomen, voor zover althans wettelijk mogelijk, dat voor zover deze zijn gelegen binnen het NPUH/Heuvelrug, dat daarvoor dan een: ’60 km-regime’ van toepassing is, dat niet alleen

om valwild te voorkomen, maar dus ook om een kwaliteitsimpuls aan aldaar aanwezige leefomgevingskwaliteiten te kunnen geven.

2.3.2.2 Energie

Meer in het algemeen zou de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er hierbij voor willen pleiten dat in ieder geval wat betreft het toepassen van zonne-energie als: 'Instructieregel' de zogenaamde: 'Zonneladder' ook echt in de daartoe gegeven regelgeving zelf wordt verankerd, dus in het betreffende Artikel 5.5: 'Instructieregel zonnevelden' (zie in deze ook overigens de: 'NOVI', althans het: 'Kabinetsstandpunt', evenals ook de zogenaamde: 'Uitvoeringsagenda Nationale Omgevingsvisie').

Verder zou dus als algemene: 'Instructieregel' moeten worden opgenomen dat burgers/omwonenden actief bij het opwekken van windprojecten en zonne-energievelden worden betrokken, waarbij ook minimaal 50 % financiële participatie is gewaarborgd (zie in deze dus o.a. ook de zogenaamde 'Constructieve zonneladder (Natuur- en Milieufederaties, 2018)').

Weliswaar wordt in de: 'Toelichting' m.b.t. op de daartoe van toepassing zijnde 'Instructieregels' naar de 'Zonneladder' verwezen, zij het indirect, evenals naar het belang van participatie, maar dat wordt dus niet ook echt in de in die zin relevante: Instructieregels' zelf vastgelegd.

Verder zou dus als: 'Instructieregel' moeten worden opgenomen dat het opwekken van duurzame energie, dus o.a. van wind- en zonne-energie, behalve in: 'Natura 2000-gebieden' en 'ganzenrustgebieden' dus eveneens niet mogelijk is binnen het 'NNN', evenals ook de: 'Weidevogelkerngebieden'. Daarbij zou dan tevens rekening moeten worden gehouden met bepaalde 'bufferzones', teneinde negatief effecten op die gebieden te voorkomen. Zo is het bijvoorbeeld in die zin m.b.t. Natura 2000-gebieden van belang dat er daarbij rekening mee wordt gehouden dat bepaalde als zodanig voor een bepaald Natura 2000-gebied aangewezen kwalificerende doelsoorten hun voedsel nu juist zoeken buiten die gebieden, zoals bijvoorbeeld voor de purperreiger het geval is (zie in deze dus ook onderstaande fig.: '*Natura 2000-gebieden in en in de nabijheid van de provincie Utrecht met een instandhoudingsdoelstelling voor een of meerdere soorten vogels*' (uit de: 'Plan-MER'. 'Passende beoordeling', Fig. 4.1).

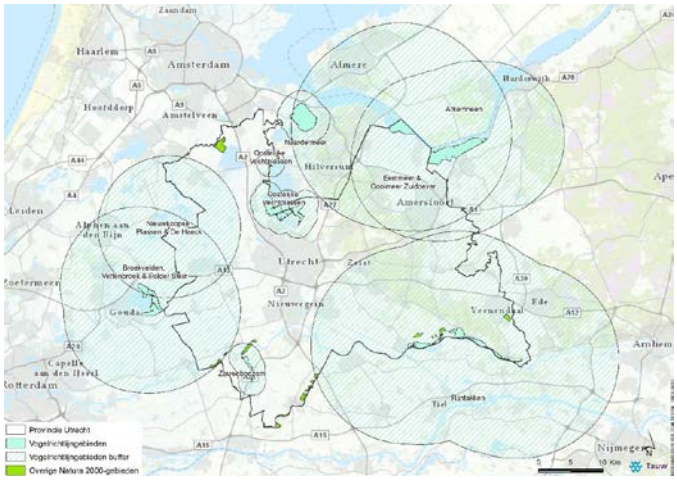

Fig.: Natura 2000-gebieden in en in de nabijheid van de provincie Utrecht met een instandhoudingsdoelstelling voor een of meerdere soorten vogels. Per gebied is de maximale foerageerafstand op de kaart aangegeven (uit de: 'Plan-MER', 'Passende beoordeling', Fig.: 4.1).

Daarnaast is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus de mening toegedaan dat er geen opwekking van windenergie binnen: ‘Stiltegebieden en randzones’ mogelijk wordt gemaakt, ook daarbij rekening houdend met een bepaalde ‘bufferzone’ teneinde dus ook daadwerkelijk te waarborgen dat in die zin aan de voor dergelijke gebieden van toepassing zijn geluidskwaliteitseisen wordt voldaan.

Ook zou dus het opwekken van duurzame energie binnen gebieden die deel uitmaken van de: ‘Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS)’, inclusief ook de: ‘NHW’ en ook de: ‘Limes’, moeten worden uitgesloten.

Meer in het bijzonder zou het dus mooi zijn als aan de: ‘Instructieregels’ i.p.v. de nu in die zin opgenomen ‘Kaart Energie’, waarbij dus vrijwel de gehele provincie Utrecht voor windenergie en zonne-energie geschikt wordt geacht, m.u.v. dan van Natura-2000 gebieden’ en ‘ganzenrustgebieden’, evenals onder voorwaarden in het ‘NNN’, etc., alsnog een kaart wordt met: ‘zoek- of nog beter voorkeurgebieden’ voor zowel als ‘windmolens’ als ‘zonne-energie’ wordt opgenomen, dat dus nadrukkelijk ook rekening houdend met ter plaatse aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, evenals leefomgevingskwaliteiten (zie in deze dus o.a. de publicatie: ‘Natuur en landschap in de RES – Bouwstenen voor een natuur- en landschapsinclusieve energietransitie (Natuur- en Milieu Federaties & Participatiecoalitie, 2020)’). Het aangeven van dergelijke: ‘zoek- of dus nog beter voorkeurgebieden’, met dus als gevolg een bepaalde ‘clustering’ waar dus het plaatsen van windmolens en zonnevelden mogelijk moeten worden geacht, moet o.i. dan tevens in lijn worden geacht met de volgende passages uit de: ‘Omgevingsvisie’ waarin wordt aangegeven, dat: ‘*Wij willen daarnaast de duurzame energiebronnen concentreren, om spreiding in het landschap te voorkomen en om de energie-infrastructuur optimaal te benutten”* (zie de: ‘Omgevingsvisie’ pag. 78) én: ‘*Onze voorkeur gaat uit naar een ruimtelijk samenhangend geheel van meerdere windturbines boven solitaire plaatsing. Een solitaire turbine is alleen mogelijk als onderbouwd kan worden dat meerdere windturbines niet mogelijk zijn en dat de energieopbrengst opweegt tegen de impact die een solitaire turbine heeft op de omgeving*’ (zie de: ‘Omgevingsvisie’, pag. 80).

2.3.2.3 Natuur

Alhoewel hierbij mede n.a.v. de op de: ‘Concept-Voorontwerp-Verordening’ gegeven inspraakreacties dus alsnog m.b.t. een adequate bescherming van het NNN een tweetal bijlagen aan de: ‘Omgevingsverordening’ zijn toegevoegd, te weten die over: ‘Wezenlijke kenmerken en waarden’, evenals die m.b.t. het: ‘Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang’, waar de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de provincie ook erkentelijk voor is, is zij van mening dat m.b.t. de natuur in de: ‘Omgevingsverordening’ opgenomen: ‘Instructieregels’ toch onvoldoende recht wordt gedaan aan de natuurambities zoals deze als zodanig in de: ‘Omgevingsvisie’ en dan met name ook in de: ‘Natuurvisie – Een plus op het natuurbeleid 2.0’ zijn aangegeven.

Teneinde beter te borgen dat de ‘wezenlijk kenmerken en waarden’ van het NNN ook echt niet achteruitgaan, zou dus o.i. in ieder geval eveneens in Art. 6.2, lid 1, onder b moet worden aangegeven, net als overigens overeenkomstig Art. 6.2, lid 1, onder a, dat de kwaliteit, *dus de wezenlijke kenmerken en waarden,* en oppervlakte niet achteruitgaan, evenals dat de samenhang tussen gebieden van het NNN wordt behouden.

Dan wordt met name met Art. 6.3, lid 1, onder b, o.i. onvoldoende gewaarborgd dat de kwaliteiten en dus wezenlijke kenmerken en waarden ook daadwerkelijk in stand blijven, hetgeen eveneens geldt voor Art. 6.3, lid 1, onder c.

Met name in Art. 6.3., onder b, wordt dan aangegeven dat de meerwaarde, dat dus als compensatie, pas na 10 jaar gereed behoeft te zijn, maar overeenkomstig bestaande regels, is het toch altijd zo geweest dat bij effecten op het NNN toch altijd de compensatie vooraf en tijdig dient plaats te vinden (zien in deze dus o.a. de: 'Spelregels EHS (LNV, 2007)')[16]. Bij dit artikel gaat het dan, zoals met name ook uit de daartoe gegeven nadere: 'Toelichting' duidelijk wordt, om de zogenaamde: 'Saldobenadering', waar de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zoals ook uit het voorgaande duidelijk zal zijn geen voorstander van is. Voor zover de provincie de betreffende: 'Instructieregel' toch wil handhaven, dan dient daarvoor o.i. in ieder geval een aantal aanvullende: 'Instructieregels' te worden opgenomen, zoals het verplicht stellen van een: 'Gebiedsvisie', etc., dat teneinde te waarborgen dat ook daadwerkelijk uiteindelijk een meerwaarde voor het NNN zal ontstaan (zie in deze dus met name ook de daartoe in de 'Toelichting' op het gegeven Artikel gegeven nadere toelichting, zij het dat de daadbij gegeven voorwaarden o.i. dus ook in de: 'Instructieregels' zelf zouden moeten worden verankerd).
Verder worden met Art. 6.3, onder c, de mogelijkheden tot aantasting van het NNN door reeds bestaande functies feitelijk verruimd, hetgeen o.i. in strijd moet worden geacht met basisbeginselen zoals deze voor het NNN van kracht zijn, namelijk dat de wezenlijke kenmerken en waarden niet mogen worden aangetast, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en ook er geen alternatieven zijn.
Verder lijkt hetgeen in Art. 6.3, lid 2 is bepaald, hetgeen dan in Art. 6.3, lid 1 is bepaald weer nog verder ter verruimen, dus zou o.i. dit Artikel gewoon kunnen worden geschrapt of aangegeven dat bij eventuele compensatie dus wordt voldaan in daartoe in de Artikelen 6.5: 'Eisen aantasting NNN' en ook Atikel 6.6: 'Borging compensatie aantasting NNN' gegeven: 'Instructieregels'.

Wat betreft die compensatie wordt dan trouwens in Art. 6.6, lid 1 in een keer gesproken over een termijn van 3 jaar waarin de inrichtingsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd, maar ook dat moet o.i. dus strijdig worden geacht met eerder bepaalde uitgangspunten uit de 'Spelregels (EHS, 2007)'.
In ieder geval dus wel goed dat t.a.v. de compensatie nu op basis daartoe gegeven 'Bijlage berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang' duidelijk is wat die oppervlakte en kwaliteiten van die compensatie dient te zijn (zie dus ook Art. 6.5, lid 6 en de bijbehorende bijlage), evenals die compensatie in een bestemmingsplan (en dus vanaf januari 2022: 'Omgevingsplan') via een daartoe opgenomen 'voorwaardelijke verplichting' (of wellicht beter directe 'bestemming') dient te worden gewaarborgd.

Overigens is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. opgevallen dat in de: 'Omgevingsverordening' op geen enkele wijze, ook niet in de: 'Toelichting' naar de zogenaamde: 'NNN-wijzer' wordt verwezen, hetgeen wellicht toch goed zou zijn, waarbij het dan wellicht wel zo is dat deze na vaststelling van de: 'Omgevingsverordening' dan nog wel een bepaalde actualisatie/aanpassing behoeft.

Dan is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de mening toegedaan dat overeenkomstig de: 'Instructieregels' zoals deze nu t.a.v. de zogenaamde 'Groene contour' zijn geformuleerd en dan met name de die in de Art. 6.9: 'Realisatie nieuwe natuur binnen de groene contour door verstedelijking' en dan in het bijzonder overeenkomstig het betreffende lid 1 veel te veel ruimte laat voor verstedelijking binnen die groene contour. Door een dergelijke ruimte te geven, ook al is dat dan onder bepaalde voorwaarden, bestaat er toch een grote kans dat

[16] Overigens was toch ook in eerdere (instructie)regels m.b.t. Saldobenadering toch een geen sprake van een termijn van 10 jaar, dus werd o.i. wel direct vastgelegd waaraan de compensatie d.m.v. het inrichten van nieuwe natuur diende te voldoen, evenals het waarborgen daarvan.

hetgeen aanvankelijk met de: ‘Groene contour’ overeenkomstig het: ‘Akkoord van Utrecht’ werd beoogd, namelijk het voltooien van het NNN, onvoldoende recht wordt gedaan. Onduidelijk blijft immers toch wat dan bijvoorbeeld onder de voorwaarde: ‘de omvang van de verstedelijking staat in evenwichtige verhouding tot de oppervlakte en kwaliteit van de te realiseren natuur’ wordt verstaan. O.i. kan een dergelijke voorwaarde er gewoon toe leiden dat aanzienlijke delen van de ‘Groene contour’ verstedelijken, dat terwijl de: “Groene contour’ daarvoor toch niet was bedoeld. In die zin zou o.i. dit artikel alsnog moeten worden geschrapt en naar andere mogelijkheden wordt gezocht om de: ‘Groene contour’ te realiseren.

Verder zou dus in Art. 6.12, zoals ook hiervoor in al in het hoofdstuk 2.3.2.2: ‘Energie’ reeds aangegeven, het onder voorwaarden toestaan van ‘windmolens’ en ook ‘zonnevelden’ in ‘weidevogelkerngebieden’ gewoon moeten worden geschrapt.

Wat betreft Art. 6.16: ‘Vrijstelling vergunningplicht voor Natura 2000-gebieden’ en dan met name ook het ‘weiden van vee’, maar mogelijk ook ‘het op of in de bodem brengen van meststoffen’ moet dat o.i. toch strijdig worden geacht met het bepaalde in de ‘Uitspraak van de Raad van State in het kader van de PAS’, d.d. 29 mei 2019.

Wat betreft het verbeteren van de kwaliteiten van de natuur binnen de provincie Utrecht wordt het daarnaast dus door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. van belang geacht dat dus ook in de: ‘Instructieregels’ bijzondere aandacht worden gegeven aan de binnen de provincie Utrecht voorkomende: ‘Natuurparels’ (zie in deze dus ook de als zodanig voor de: ‘Natuurparels’ aangegeven doelstelling uit de: ‘Natuurvisie – Een plus op het Natuurbeleid 2.0’, evenals de daartoe in Bijlage 4: ‘Natuurparels’ gegeven kaart). Als doelstelling zou dan kunnen worden opgenomen, dat in 2030 alle binnen de provincie Utrecht voorkomende: ‘Icoonsoorten’ ook daadwerkelijk in een ‘gunstige staat van instandhouding’ zijn (vergelijk bijvoorbeeld ook doelstellingen EU m.b.t. biodiversiteit in de: ‘Biodiversiteitsstrategie voor 2030 - De natuur terug in ons leven brengen’).

Teneinde een en ander te borgen, zou dan allereerst op de kaart: ‘Natuur kaart 1’, met dus o.a. het ‘NNN’, tevens de (belangrijkste) ecologische verbindingen (inclusief ook bijbehorende ‘faunapassages’) moeten worden aangegeven, inclusief dus die tussen de Heuvelrug en de Veluwe, dat teneinde ook echt in de Provincie Utrecht, dat mede in relatie tot natuurnetwerk van aangrenzende provincies en daarmede dus ook Nederland, tot een levend natuurnetwerk te kunnen komen.
Daarnaast zou het dus goed zijn als ook nog een extra”: ‘Kaart natuur in de ‘Omgevingsverordening’ wordt opgenomen waar dan de ‘Natuurparels’ van de provincie zijn aangegeven, dat teneinde de ambities zoals deze in die zin in de: ‘Natuurvisie – Een plus op het Natuurbeleid 2.0’ zijn aangegeven te kunnen borgen, inclusief dus zoals hiervoor ook al aangegeven een duidelijk instructie in een bijbehorende: ‘Instructieregel’ m.b.t. het bereiken in 2030 van een ‘gunstige staat van instandhouding’ van de binnen de provincie Utrecht als zodanig aangewezen: ‘Icoonsoorten’.

Wat betreft Afdeling 6.2.2: ‘Regels over activiteiten houtopstanden’ mist de Stichting toch duidelijk ‘Instructieregels’ voor het in stand houden van ‘oude boskernen’ en ook ‘oude bosgroeiplaatsen’. Natuurlijk in de Toelichting op Art. 6.17 wordt daar wel naar verwezen, evenals zijn deze op de kaart: ‘Natuur kaart 2’ aangegeven, maar eerder waren de ‘(Instructie)regels’ toch zo dat voor ‘oude bosgroeiplaatsen’ geen herplant op een andere plek werd toegestaan (zie in deze dus ook de: ‘Beleidsregels Natuur en Landschap’, Art. 4.4, onder 4). Dus zou het o.i. goed zijn dat alsnog in juridische zin in de: ‘Omgevingsverordening’ te borgen.

2.3.2.4 Cultuur en landschap

Teneinde tot een echt adequate bescherming van waarden van cultuurhistorie en landschap te komen, zou o.i. dus in die zin een veel stringenter beleid moeten worden gevoerd dan zoals deze thans met de: 'Omgevingsverordening' wordt voorgestaan (zie in deze dus ook de daartoe gegeven effectenbeschrijving(en) en dus ook conclusie zoals deze met name m.b.t. verwachte verdere achteruitgang van de: 'Utrechtse Landschappen' in de: 'Plan-MER' wordt aangegeven).
In die zin zou o.i. dus alsnog aan de: 'Omgevingsverordening' een echte: 'Kwaliteitskaart met cultuurhistorische en landschappelijke waarden' moeten worden toegevoegd, waarbij dan op basis van op de betreffende kaart gebaseerde: 'Omgevingswaarden van cultuurhistorie en landschap' en dus een daarop gebaseerde 'Instructieregel' alsnog waarden van landschap en cultuurhistorie (inclusief ook daarbij bijbehorende natuurwaarden) ook echt adequaat kunnen worden beschermd. Dat dus met de in de: 'Kwaliteitsgidsen Landschappen' beschreven (kern)kwaliteiten als belangrijkste input.
Voor zover men daar als provincie Utrecht toch niet aan zou willen, dat ondanks de in de: 'Omgevingsvisie' daartoe m.b.t. de: 'Utrechtse Kwaliteiten' en dus ook: 'Utrechtse Landschappen' uitgesproken ambities, dan zouden in ieder geval het rekening houden bij ontwikkelingen met de kernkwaliteiten van de binnen de provincie Utrecht voorkomende 'Utrechtse landschappen' veel beter in de relevante: 'Instructieregels' zelf moeten worden verankerd, met name door in die: 'Instructieregels' de 'Kwaliteitsgidsen' zelf als toetsingskader op de nemen en daar niet alleen in de daarbij gegeven nadere: 'Toelichting naar te verwijzen en dan voornamelijk als 'inspiratiebron' voor die toekomstige ontwikkelingen.

Verder is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er dus een voorstander van dan alsnog aan de binnen de provincie Utrecht voorkomende waardevolle landschappen de status: 'Bijzonder Provinciaal Landschap' wordt gegeven (vergelijk ook mogelijkheden die in de zin de 'Europese Landschapsconventie van Firenze biedt), zoals bijvoorbeeld de Utrechtse Heuvelrug, het Kromme Rijngebied (inclusief het Langbroekerweteringgebied) en ook de 'Nieuwe Hollandse Waterlinie', evenals dus mogelijk ook (delen van) het: 'Groene Hart' (vergelijk in deze dus ook de: 'Omgevingsvisie – en verordening Provincie Noord-Holland').

Meer in het bijzonder is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. opgevallen dat i.t.t. hetgeen t.a.v. de bescherming in de 'PRS/PRV (Herijking 2016)' m.b.t. de CHS, waaronder dus ook de historische buitenplaatsen, is opgenomen, in de voorliggende: 'Omgevingsverordening niet langer als algemene: 'Instructieregel' is aangegeven, dat: '*een ruimtelijk besluit voor gronden die zijn aangewezen als 'Cultuurhistorische hoofdstructuur' bevat geen nieuwe bestemmingen en regels die leiden tot een onevenredige aantasting van in het plangebied voorkomende waarden van de Cultuurhistorische hoofdstructuur, zoals genoemd in de Bijlage Cultuurhistorie*' (zie in deze dus met de: 'Omgevingsverordening', Art. 7.7: 'Beschermen en benutten Cultuurhistorische Hoofdstructuur'). In die zou het dus goed zijn als alsnog een dergelijke: 'Instructieregel' wordt opgenomen, tenzij de betreffende: 'Instructieregel' natuurlijk bewust is weg gelaten teneinde de cultuurhistorische waarden zoals deze binnen de Cultuurhistorische Hoofdstructuur voorkomen zo toch beter te kunnen beschermen.

Meer in het bijzonder zou m.b.t. het uitgangspunt: 'Behoud door ontwikkeling' voor zowel de: 'Historische buitenplaatsenzone' als: 'Militair erfgoed, zoals aangegeven in de: 'Omgevingsverordening', Art. 7.8: 'Uitzondering verstedelijkingsverbod landelijk gebied voor Historische buitenplaatsenzone en Militair Erfgoed', wat betreft de: 'Instructieregel' dat eventuele verstedelijking zorgvuldig wordt ingepast direct kunnen worden verwezen, althans

wat betreft een zorgvuldige inpassing van eventuele verstedelijk op ‘Historische buitenplaatsen’, naar de publicatie: ‘De Utrechtse Buitenplaatsbiotoop – Karakteristieken en ambities (Provincie Utrecht, 2013)’. Wat betreft de: ‘Instructieregel’ die is gericht op het creëren van economische kostendragers ten behoeve van het behoud, herstel of de versterking, of een combinatie hiervan, van de cultuurhistorische waarde van de ‘Historische buitenplaatszone’ (en ook Militair erfgoed), wordt daarbij in de: ‘Toelichting’ gelukkig verwezen naar de: ‘Leidraad behoud door ontwikkeling op historische buitenplaatsen - Een handreiking voor proces en realisatie (Provincie Utrecht, 2014)’, inclusief ook de bijbehorende zogenaamde ‘Ontwikkelladder’. Overeenkomstig die: ‘Ontwikkelladder’ zijn dan nieuwe ontwikkelingen als laatste optie aan de orde, maar de ervaring van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is toch dat in de praktijk de in de ladder gegeven volgordelijkheid zelden of nooit wordt toegepast. In die zou het o.i. dus goed zijn dat de gegeven ladder ook in een: ‘Instructieregel’ wordt opgenomen, zodat daarvan ook echt een juridische werking uitgaat. Ook zou het goed zijn als m.b.t. de: ‘Instructieregel’ dat de ‘verstedelijk kleinschalig’ dient te zijn o.i. nader wordt omschreven wat daar dan onder dient te verstaan, want ook hierbij is het de ervaring van de Stichting dat daar vaak ook grootschalige bebouwing onder wordt volstaan, zelfs in verhouding tot het hoofdhuis.

2.3.2.5 Landbouw

Teneinde dus daadwerkelijk een transitie naar een natuurinclusieve, circulaire en klimaatvriendelijke (en bij voorkeur ook streekgebonden), dus duurzame landbouw te kunnen realiseren, zou het in die zin dus goed zijn als de daartoe in de ‘Omgevingvisie’ en ook de: ‘Landbouwvisie – Landbouw met perspectief (Provincie Utrecht, 2018)’ gegeven ambities ook zouden worden doorvertaald in een nadere algemene: ‘Instructieregel’ voor de landbouw, dat dus wel meteen ook rekening houdend met de (beleidsmatige) gevolgen van de: ‘Uitspraak in het kader van de PAS’ van de Raad van State, d.d. 29 mei 2019.

In ieder geval is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus geen voorstander van een verdere uitbreiding van de agrarische grondvlakken van agrarische bedrijven van 1.5 naar 2.5 ha, ook al is dat dan onder bepaalde voorwaarden (zie in deze dus o.a. ook het Advies van de Commissie Remkes m.b.t. de stikstofproblematiek: ‘Niet alles kan overal (Commissie Remkes, 2020)’). O.i. zou men het dan dus eerder in een bepaalde verbreding moeten zoeken, zoals bijvoorbeeld in groene en blauwe diensten, dan in een (nog) verdere intensivering.

Dan is dus m.b.t. het voorkomen van een verdergaande oxidatie van het veen een: ‘Instructieregel’ opgenomen, dat ‘*een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen ‘Beperken bodembewerking’ bevat geen bestemmingen en regels die bodembewerking toestaan in gronden voor agrarisch gebruik die tot gevolg hebben dat veen aan de oppervlakte wordt gebracht, tenzij de bodembewerking plaatsvindt voor graslandvernieuwing of de aanleg van een andere blijvende teelt* (zie in deze dus ook de: ‘Omgevingsverordening’, Art. 8.6: ‘Instructieregel Beperken Bodembewerking’). O.i. is het evenwel wel degelijk mogelijk tot graslandverbetering te komen zonder dat daarvoor bodembewerking/grondbewerking nodig is, bijvoorbeeld door doorzaaien. In die zin zou deze: ‘Instructieregel’ nog eens goed nader moeten worden bekeken (zie in deze o.a. de website: ‘www.mijnbodemconditie.nl).

2.3.2.6 Wonen, werken en recreëren

Overeenkomstig de in deze Afdeling gegeven regels wordt o.i. nog steeds veel te veel ruimte gegeven voor tal van ruimtelijke ontwikkelingen in met name het kwetsbare landelijk gebied van de provincie Utrecht, ook door de vele afwijkingen die daarop mogelijk zijn, zoals dus die m.b.t. de: ‘Kernrandzone (zie dus ook Art. 9.8: ‘Instructieregel Kernrandzone’)’ en

ook de ‘Éénmalige bouw 50 woningen nabij het ‘Stedelijke gebied’ (zie dus ook Art. 9.12: ‘Instructieregel éénmalige uitbreiding tot 50 woningen voor locale vitaliteit kernen’)’.
Op zich is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. niet bij voorbaat tegen een bepaalde beleid voor de zogenaamde: ‘Kernrandzones’, althans voor zover het echt om verrommelde zones zou gaan. Nu zijn evenwel overeenkomstig de kaar die daartoe in de ‘Omgevingsverordening’ is opgenomen (zie in deze dus de: ‘Omgevingsverordening’, de kaart ‘Wonen, werken en recreëren kaart 1’), alle kernen van een dergelijke: ‘Kernrandzone voorzien. In die zin zou dus o.i. veel beter dan thans overeenkomstig de daartoe gegeven: ‘Instructieregels’ het geval is moeten worden geborgd dat in de: ‘Kernrandzone’ ook echt die kwaliteitsverbetering centraal staat en dus niet een verdere verstedelijking, dat dus door ook hierbij in zowel de: ‘Omgevingsvisie’ en dus ook: ‘-Verordening’ een eenduidig: ‘Integraal afwegingskader’ op te nemen, zodat ook duidelijk is welke zones daar eventueel wel of niet voor in aanmerking komen en onder welke (kwantitatieve en kwalitatieve) voorwaarden.
Meer in het bijzonder spreekt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich dus zondermeer uit tegen de: ‘Instructieregel’ die de éénmalige bouw van 50 woningen nabij het ‘Stedelijk gebied’ mogelijk maakt, dus Art. 9.12: ‘Instructieregel éénmalige uitbreiding tot 50 woningen voor locale vitaliteit kernen’. Hieraan worden niet tot nauwelijks kwaliteitseisen gesteld en aangezien deze woningen dus vrijwel overal kunnen landen, tenminste als kan worden aangetoond dat daaraan niet in het ‘Stedelijk gebied’ kan worden voldaan, zal dat dus vrijwel altijd tot een aantasting van waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie leiden.

Een en ander geldt dus in zekere zin nog in versterkte mate m.b.t. het toestaan van woningbouw op basis van een ‘(Regionaal) programma’ (zie in deze dus ook Art. 9.13: ‘Instructieregel uitbreiding woningbouw onder voorwaarden mogelijk’ en kennelijk ook Art. 9.15: ‘Instructieregel verstedelijking’, evenals ook van bedrijventerreinen (zie dus ook Art. 9.14: ‘Instructieregel uitbreiding bedrijventerrein onder voorwaarden mogelijk’ en kennelijk ook 9.16: ‘instructieregel bedrijventerrein stedelijk gebied). Juist ook m.b.t. de verstedelijking die een dergelijk programma mogelijk maakt, inclusief dus kennelijk ook ‘*grootschalige uitleglocaties*’, ook al dienen die locaties dat dan gekoppeld te worden ‘*aan hoogwaardig openbaar vervoer en aan (bestaande of nieuwe) knooppunten van de belangrijkste infrastructurele corridors*’, moet o.i. juist daarvoor, voor zover je dergelijke nieuwe locaties vanwege hun effecten op aanwezige waarden dus überhaupt al zou moeten willen, een: ‘Integraal toetingskader’ van groot belang worden geacht, dat dus nog even los van het gegeven dat indien als het om relatief grootschalige ontwikkelingen gaat naar verwachting daarvoor dus een aparte; ‘Plan-MER’ nodig is (zie in deze dus ook de: ‘Plan-MER’).
Bovendien is vanuit een democratische legitimatie dan tevens de vraag of het vaststellen van een dergelijk programma wel bij GS zou moeten liggen of juist bij de Staten, zodat ook derden daar desgewenst nog enige invloed op kunnen uitoefenen. Ook moet o.i. bij met name grotere projecten of programma’s nu juist ook aan participatie een belangrijke betekenis worden toegekend, dus blijft het voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. toch de vraag of je wel aan de thans voorgenomen ‘Regionale programmering’ zou moeten vasthouden, of indien met name grotere uitleglocaties toch noodzakelijk mochten blijken te zijn, deze dan in toekomstige actualisaties van de: ‘Omgevingsvisie’ en: ‘-verordening’ mee te nemen, ook al aangezien voor zover de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat heeft begrepen deze binnen elke 4 jaar zullen plaatsvinden.

In ieder geval is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. vanwege aldaar aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, inclusief ook aldaar aanwezige ecologische verbindingen (zie in deze wederom Bijlage 1: Folder natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2009)’ dus geen voorstander van verdere ontwikkeling buiten de zogenaamde ‘rode contour’/’Stedelijk gebied’ van het ‘Knooppunt

Station Driebergen Zeist', dus zou dat Stationsgebied ook de 'Visiekaart' ook niet langer als: 'Knooppunt' moeten worden aangeduid.

Verder is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. opgevallen dat de zogenaamde 'Ruimte voor ruimteregeling' wederom verder is opgerekt. Was het overeenkomstig de bestaande regeling zo dat minimaal 1.000 m2 aan bebouwing diende te worden gesloopt alvorens een nieuwe woning werd toegestaan, nu blijkt dat te zijn teruggebracht tot 750 m2, dat terwijl ook overeenkomstig de bestaande regeling ook al 'maatwerk' mogelijk was. Juist om een verderen verstening van het landelijk gebied te voorkomen, zou dus o.i. van deze verdere verruiming moeten worden afgezien.

Voorts zou de Vliegbasis niet als een 'Bovenlocaal dagrecreatieterrein' moeten worden aangewezen (zie in deze dus ook de: 'Kaart Recreatie'), evenals ook de zone tussen Bunnik en Utrecht aan de ene kant én Driebergen, Zeist en De Bilt aan de andere kant niet als 'Recreatiezone' moeten worden aangewezen (zie in deze dus ook de kaart: 'Wonen, werken en recreatie kaart 3'), gezien de ter plaatse aanwezige 'robuuste natuurcorridor' tussen het Vechtplassengebied en het Kromme Rijngebied (zie in deze dus met name ook Bijlage 1: 'Folder natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 20009)').

Ook zouden dus in 'Stiltegebieden' geen windmolens moeten worden toegestaan (zie in deze dus ook Art. 9.26: 'Windturbines en Stiltegebied').

Alles overziend wil men dus juist ook in het kwetsbare landelijk gebied van de provincie Utrecht tal van stedelijke ontwikkelingen toestaan, dat terwijl de provincie Utrecht mede door haar stringente beleid uit het verleden nog een relatief in die zin ongeschonden landelijk gebied heeft overgehouden, althans wat betreft de verstedelijking[17]. In die zin zou dus o.i. nog eens goed moeten worden gekeken naar de thans m.b.t. verstedelijking buiten het: 'Stedelijk gebied' opgenomen regelgeving (lees: 'Instructieregels') en of men (bepaal)de stedelijke ontwikkelingen niet gewoon echt tot de bestaande stedelijke gebieden zou moeten beperken, uiteraard ook daarbij rekening houdend met aldaar aanwezige groene en andere kwaliteiten.

In ieder geval heeft in die zin met name ook: Wonen, werken en recreatie kaart 1' verbaasd, waarbij dus in grote delen van de provincie Utrecht, m.u.v. het NNN, kennelijk gewoon nieuwe locaties voor wonen, werken en recreatie' mogelijk zijn, met dus een grote kans op een (verdere) nivellering tussen wat dan als het: 'Stedelijk gebied' wordt aangeduid en het (kwetsbare) landelijke gebied.

Voor zover men dan toch in bepaalde gebieden een bepaalde verstedelijking wil toestaan, of dat nu in het: 'Stedelijk gebied' of in het landelijk gebied, zouden in de diverse: 'Instructieregels' in ieder geval ook voorwaarden met betrekking tot: 'Natuur- en landschapsinclusief ontwerpen en ook bouwen' moeten worden opgenomen, evenals duidelijke duurzaamheidseisen, dat dus zo mogelijk door het opnemen van per gebiedstype daartoe aangegeven: 'Omgevingswaarden' (zie in deze dus met name ook de: 'Leidraad duurzame gebiedsontwikkeling – Vernieuwd instrumentarium leefbaarheid/duurzaamheid in ruimtelijke plannen (Provincie Utrecht, 2015)').

[17] O.i. is hiervoor dus met name het zogenaamde 'Rode contouren-beleid' verantwoordelijk, zodat voor iedereen ook duidelijk was waar t.a.v. stedelijke ontwikkelingen er duidelijke grenzen waren, dat juist ter bescherming van de kwaliteiten van de in de provincie Utrecht voorkomende waardevolle landschappen.

3. Conclusie

Als je de: ‘Ontwerp-Omgevingsvisie’ en ‘-verordening’ beziet dan zie je dat de provincie Utrecht, dat ook mede op basis van een breed uitgezette participatie, een enorme klus heeft geklaard, met ook een aansprekend resultaat. Daarvoor wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. de provincie (en alle medewerkers) ook een compliment geven.

Dat neemt niet weg dat de Stichting Milieuzorg er op basis van hetgeen in haar zienswijze naar voren wordt gebracht er voor pleit om als provincie een nog scherpere koers te varen in de richting van een o.i. echt duurzame provincie, waarbij ook echt kwaliteit (i.p.v. kwantiteit) en dan in bijzonder die van de waarden van de binnen de provincie Utrecht voorkomende: ‘Utrechtse landschappen’, inclusief daaraan gebonden natuurwaarden centraal komt te staan. In die zin worden in de zienswijze van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. een aantal voorstellen gedaan, waarvan zij hoop dat u die ter harte zult nemen.

Het zou (dus) mooi zijn, als Utrecht zich (gezien haar potenties) tot dé duurzaamste provincie van Nederland kan ontwikkelen, ook als voorbeeld voor andere provincies, dat mede vanuit het uitgangspunt van de status als (een van) dé mooiste provincie(s) van Nederland, óók voor toekomstige generaties.

Hoogachtend,

P. Greeven B. de Wolf

Afz.: Stichting Milieuzorg Zeist e.o.
P/a: B. de Wolf
Kometenlaan 70
3721 JV Bilthoven

Bijlagen

Bijlage 1: Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2009)'

Bijlage 2: 'Kaart van Altijd' en 'Kaart van Alles' (uit 'Contour REP')

Bijlage 3: Kaart natuurparels provincie Utrecht

Bijlage 4: Amendement Staten Gelderland Robuuste verbinding Veluwe – Heuvelrug

Bijlage 1: Natuur verbinden en behouden (Werkgroep Faunapassages Zeist Zuid-West, 2020)

Bijlage 2: ‘Kaart van Altijd’ en ‘Kaart van Alles’ (uit ‘Contour REP’)

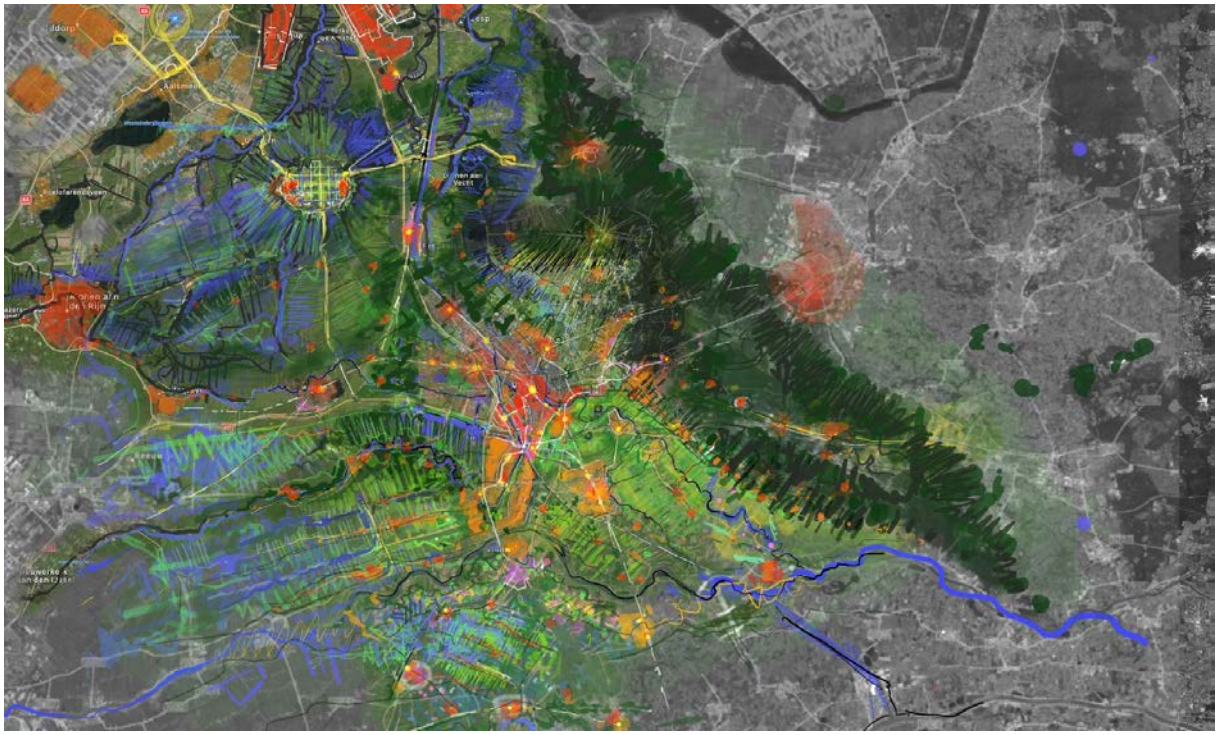

‘Kaart van altijd’

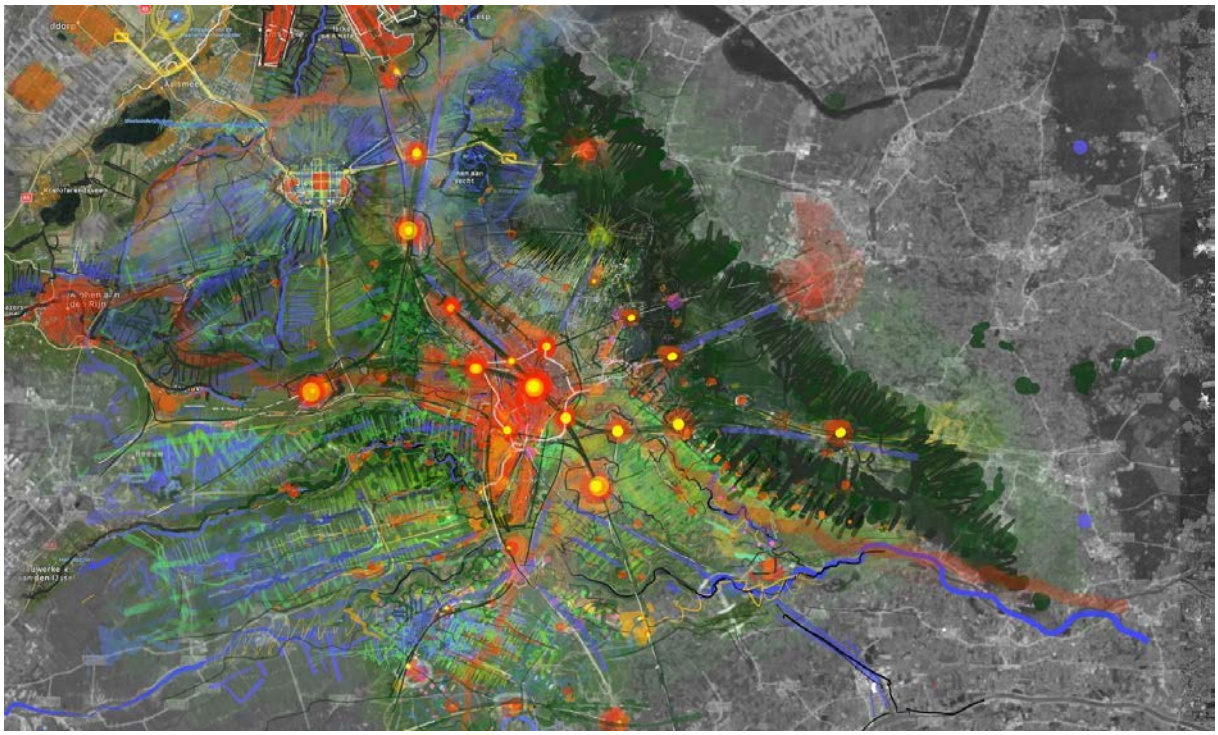

‘Kaart van altijd’

Bijlage 3: Kaart natuurparels provincie Utrecht

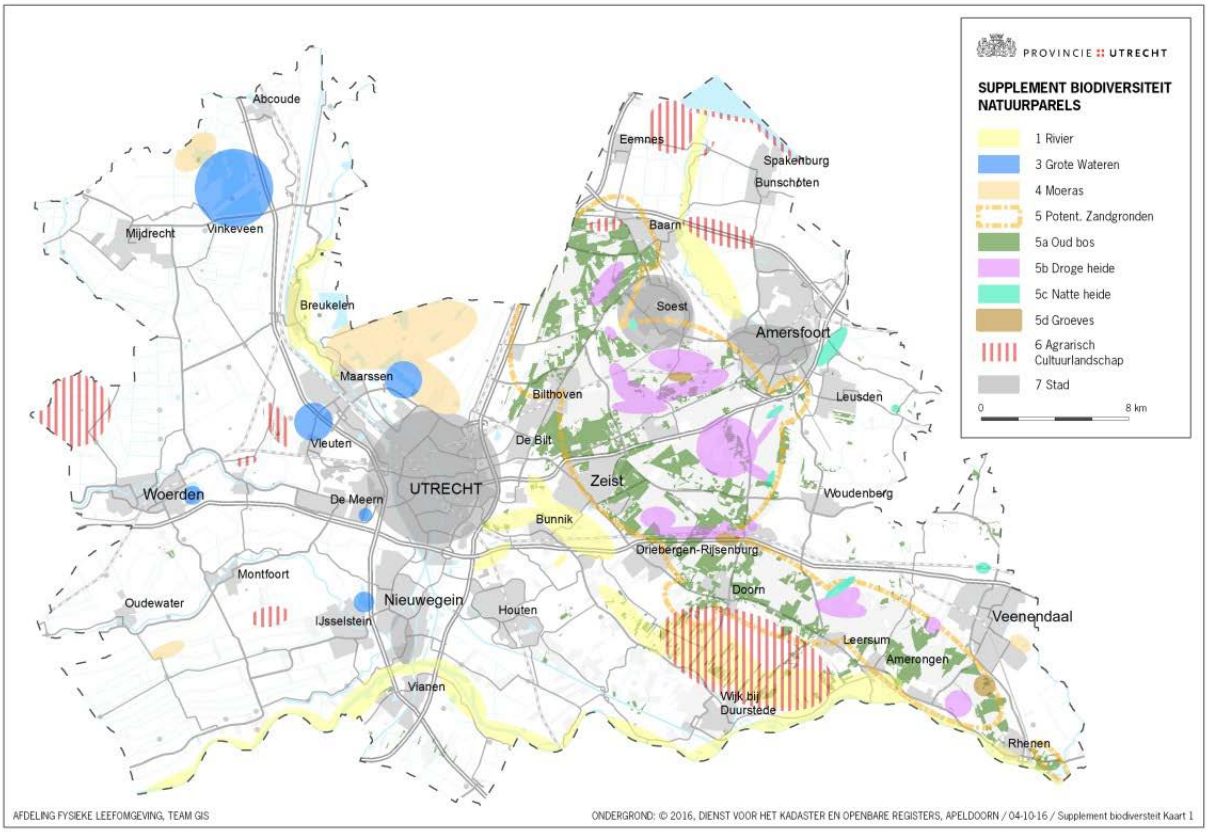

Bijlage 4: Amendement Staten Gelderland Robuuste verbinding Veluwe – Heuvelrug

18 A 34

D66 ChristenUnie Gelderland PvdA GroenLinks SP Partij voor de Dieren

V D66 CU SOplus
JP GL
PvdA PvdD
aangenomen

Provinciale Staten van Gelderland, in vergadering bijeen op 19 december 2018

Amendement (art 32 RvO): Robuuste verbindingen GNN

op voorstel PS2018-712 over Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2018.

De volgende wijzigingen worden voorgesteld:
Te vervangen op pagina 34 van De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland
(NL.IMRO.9925.SVOmgvisieGG-vst1):

– dat voor de biodiversiteit belangrijke gebieden in Gelderland verbindt. Het beschermen en het versterken van dit netwerk staat bij ons voorop.

door:

– dat voor de biodiversiteit belangrijke gebieden in en buiten Gelderland verbindt. Het beschermen en het versterken van dit netwerk staat bij ons voorop. Hierbij streven we robuuste verbindingen na.

Toelichting
Flora en fauna stoppen niet bij de provinciegrenzen, wel bij autowegen. Robuuste verbindingen tussen belangrijke natuurgebieden zoals de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug maken de Gelderse flora en fauna sterker en rijker. Verbonden natuur is goede natuur.

.....	.....	.....	.....
Stan Hellegers	Dirk Vreugdenhil	Karin Jeurink	Wouter Witteveen
D66	ChristenUnie	PvdA	GroenLinks

.....	.....
Eric van Dijk	Luuk van de Veer
SP	Partij voor de Dieren